

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 23 JULI 2015

Namiddag

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 23 JUILLET 2015

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.47 uur en voorgezeten door de heer Siegfried Bracke.
La séance est ouverte à 14.47 heures et présidée par M. Siegfried Bracke.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Alexander De Croo, Hervé Jamar, Koen Geens, Daniel Bacquelaire, Willy Borsus, Jacqueline Galant, Bart Tommelein.

Berichten van verhindering **Excusés**

Filip Dewinter, wegens ambtsplicht / pour devoirs de mandat;
Alain Mathot, wegens gezondheidsredenen / pour raisons de santé;
Evita Willaert, zwangerschapsverlof / congé de maternité;
Laurent Devin, familieaangelegenheden / raisons familiales;
Véronique Caprasse, buitenslands / à l'étranger.

Federale regering / gouvernement fédéral:
Theo Francken, buitenslands / à l'étranger.

01 Ordre du jour

01 Agenda

Chers collègues, veuillez excuser mon retard, mais la Conférence des présidents a pris du temps.

We hebben daar de volgende beslissingen genomen.

Wij gaan nu verder met het pensioendebat. Rond 15 u 30 houden wij een debat over het vanochtend gesloten begrotings- en taxshifakkoord. In dat debat krijgen alle fracties die vertegenwoordigd zijn in de Conferentie van voorzitters zes minuten spreektijd en de fracties die niet vertegenwoordigd zijn in de Conferentie van voorzitters drie minuten. Daarna zal de regering antwoorden en dan zijn er de replieken; fracties die vertegenwoordigd zijn in de Conferentie van voorzitters krijgen daarvoor twee minuten spreektijd en de fracties die niet vertegenwoordigd zijn in de Conferentie van voorzitters één minuut.

Wij hebben ook het verzoek gekregen om streng de hand te houden aan de timing. Daarna gaan wij verder met de pensioenwet en met de stemmingen, na de afwerking van het debat over de pensioenwet. Dat zijn wij overeengekomen in de Conferentie van voorzitters.

Wetsontwerp

Projet de loi

02 Wetsontwerp tot verhoging van de wettelijke leeftijd voor het rustpensioen, de voorwaarden voor de toegang tot het vervroegd pensioen en de minimumleeftijd voor het overlevingspensioen (1180/1-9)

02 Projet de loi visant à relever l'âge légal de la pension de retraite, les conditions d'accès à la pension

de retraite anticipée et l'âge minimum de la pension de survie (1180/1-9)

Hervatting van de algemene bespreking Reprise de la discussion générale

De algemene bespreking is hervat.
La discussion générale est reprise.

Het woord is aan de heer De Roover voor de voortzetting van zijn uiteenzetting.

02.01 Peter De Roover (N-VA): Geachte collega's, welkom bij de tweede helft van deze boeiende wedstrijd die volgens sommigen gelijk opgaat en volgens anderen niet.

Deze voormiddag werd de vraag gesteld of mensen die worden geacht langer te werken dat ook moeten kunnen. Dat is een terechte opmerking. Ik heb daarop gerepliceerd dat het een verantwoordelijkheid is van iedereen, ook van de werkgevers.

We mogen ook niet uit het oog verliezen dat het hebben van een job, het kunnen bijdragen aan de samenleving, mensen helpt in hun zelfbeeld, in hun zelfrealisatie, en dat we daarover niet per definitie een negatief oordeel moeten hebben.

Uit de recente studie van de SERV, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, is gebleken dat 5 % van de werknemers het absoluut niet mogelijk acht om beroepsactief te blijven op de leeftijd die van hen wordt verwacht. We moeten oog hebben voor die mensen. Maar 5 % betekent wel dat de grote meerderheid, al dan niet met enkele aanpassingen, absoluut wel in staat is en zichzelf in staat acht om langer te werken.

Hoe belangrijk dat fenomeen van werkbaar werk ook mag zijn, ik zou er toch voor willen waarschuwen om niet te vervallen in miserabilisme. We leven niet meer in een slaventijdperk. Technologische ontwikkelingen en ontwikkelingen in de arbeidsorganisatie staan niet stil. Dat maakt dat beroepen die ooit fysiek heel veel van mensen vergden gaandeweg door een automatisch en technologisch proces van werkbaar werk op een andere manier kunnen worden ingevuld.

Een mentaliteitswijziging is noodzakelijk. Wij gaan er vandaag nog te veel van uit dat jonge mensen die in een veeleisend beroep beginnen ook in datzelfde beroep met pensioen zullen gaan.

02.02 Raoul Hedeboom (PTB-GO!): Mijnheer De Roover, u komt in de commissie regelmatig tussenbeide met zo een lineaire visie. U weet dat de gezondheidsfactor een belangrijke factor is om te kunnen blijven werken. Het verschil in levenslengte in goede gezondheid tussen iemand met een hoger en een lager diploma schommelt in België tussen 18 tot 25 jaar.

Dat wil zeggen dat er in ons land een echt klassenverschil is tussen zij die hogere diploma's hebben en zij die lagere diploma's hebben. U heeft het steeds over lineaire maatregelen en u praat steeds in het algemeen. Ik weet niet waar het cijfer van 5 % vandaan komt. Het staat echter wel vast dat de levensverwachting in goede gezondheid een groot verschil inhoudt. Daar gaat het om.

Voor de dood zijn we lang niet allemaal gelijk, zoals u het vandaag wil voorstellen. Er is een groot verschil tussen arbeiders en kaderleden. Daar zou een rechtse regering wat meer rekening mee mogen houden, wanneer men dergelijke lineaire maatregelen neemt tegen de pensioenen van de arbeiders en bedienden in dit land.

02.03 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Hedeboom, de levensverwachting stijgt, evenals het aantal verwachte jaren in goede gezondheid. Ik wil ook aanstippen dat "goede gezondheid" een relatief begrip is. Het is absoluut niet zo dat iemand die een bepaald mankement heeft meteen en per definitie niet in staat zou zijn om welke beroepsactiviteit dan ook uit te oefenen. Onze arbeidswetgeving is wat dat betreft trouwens vandaag veel te strikt en maakt het zelfs onmogelijk voor mensen die toch een aantal activiteiten kunnen ontplooiën om dat ook effectief te doen. We denken immers veel te binair. Men kan werken of men kan niet werken. Wie in die grijze zone zit, wordt in onze wetgeving nauwelijks of niet erkend.

Ik wil er ook op wijzen dat het principe van de vijfenveertigjarige loopbaan automatisch inhoudt dat wie een

aantal jaren studeert, ook langer zal moeten werken. U vermeldt dat de statistieken aangeven dat er een verband is tussen een gezonde levensverwachting en het aantal jaren dat iemand gestudeerd heeft. Wel, als we de vijfenveertigjarige loopbaan als uitgangspunt nemen, wordt dat voor een groot deel mee in rekening genomen. Zo zal iemand die vier of vijf jaar naar de universiteit gaat, ook vier of vijf jaar later met pensioen kunnen gaan. Eigenlijk zit dat element dus ingebakken in het vasthouden aan de vijfenveertigjarige beroepsloopbaan.

02.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Het is jammer dat de regering hierin vrij conservatief geweest is. Ze blijft namelijk vasthouden aan pensioenleeftijden en wil niet meer redeneren in termen van loopbaanduur. Als we kijken naar de tabel van de vervroegde pensioenleeftijd, dan maakt u de koppeling nog steeds tussen de pensioenleeftijd en de loopbaanduur. In ons voorstel gaan wij uit van 42 loopbaanjaren, met een soort van veiligheidsklep, waarbij iedereen met pensioen kan gaan op vijfenzestigjarige leeftijd. We doen dat omdat er ook mensen zijn met heel korte loopbanen. Als we enkel zouden redeneren in loopbaanduur, betekent dit dat die mensen nooit met pensioen kunnen gaan. Dat kan niet de bedoeling zijn.

In veel verdergaande mate dan de regering bewandelen wij een hervormingsgezind en intelligent pad.

Ik wil ook verwijzen naar uw citaat met betrekking tot de enquête over de 5 % mensen die zeggen niet aan de slag te kunnen blijven tot aan de pensioenleeftijd. Ik zou u inderdaad willen aanraden om u, in navolging van mijn collega, meer te baseren op cijfers in plaats van op enquêtes. De cijfers komen van het RIZIV. De regering heeft een aantal hervormingen doorgevoerd op het vlak van brugpensioen en werkloosheid. Het RIZIV stelt dat die hervormingen, volgens hun tekst die ik hier heb, ervoor zorgen dat de kosten van de ziekteverzekering tegen het einde van deze legislatuur met 30 %, of ongeveer 2 miljard, zullen toenemen. Zitten die 2 miljard extra kosten in uw *tax shift*? Wellicht niet, want u haalt er heel geïsoleerd een aantal posten uit.

Hetzelfde geldt voor de pensioenhervorming. Het Planbureau heeft berekend dat dit een besparing is op de vergrijzingsfactuur van 1,7 % van het bbp. De minister heeft dat ook aangehaald voor de periode 2014-2060. Het Planbureau en de regering hebben echter nog niet berekend welke verschuivingen een verhoging van de pensioenleeftijd met zich meebrengt voor andere posten van de sociale zekerheid, zoals ziekte en invaliditeit. Wij hebben nu voor het eerst een berekening van het RIZIV die stelt dat de maatregelen van de regering 2 miljard extra kosten, maar dat zit nergens in uw prognoses. Voor ons is dat een extra argument voor de stelling dat deze pensioenhervorming beter een korte tijd zou zijn uitgesteld, tot wanneer een regeling zou zijn uitgetekend voor de zware beroepen, voor werkbaar werk, voor bouwvakkers, voor mensen in de zorgsector. U hebt jammer genoeg gekozen voor een andere optie.

02.05 Peter De Roover (N-VA): Mijn Chinees is niet erg sterk, maar naar het schijnt bestaat er in die taal een spreekwoord dat zegt dat voorspellen moeilijk is, zeker als het over de toekomst gaat. Dat geldt natuurlijk vooral voor dergelijke prognoses.

De stijging van de cijfers van het RIZIV is vandaag bezig, volkomen los van de pensioenhervorming. Wanneer in de toekomst wordt verwacht dat mensen langer werken, zal inderdaad dat element mee in het oog moeten worden gehouden. Er zullen dan twee elementen moeten meespelen.

Ten eerste zal ervoor gezorgd moeten worden dat mensen het RIZIV niet gebruiken als omweggetje of techniek om zich aan de solidariteit te onttrekken. Laten wij eerlijk zijn, voor nogal wat mensen wordt deze techniek ook gebruikt om een situatie van langer werken te vermijden.

In tweede instantie moet er natuurlijk door innovatie in de tewerkstelling voor gezorgd worden dat mensen niet bij het RIZIV terecht moeten komen. Ik wil er toch even op wijzen dat het beeld dat hier geschetst wordt, als zou een gemiddelde 62-, 63- of 64-jarige een oud wrak zijn, door de feiten gewoon wordt tegengesproken. Dat zijn zeer valide personen die, veeleer dan oude werknemers te zijn, werknemers zijn met bijzonder veel talenten die beroepsmatig kunnen worden gebruikt. Uiteraard kan men geen sportcarrière verwachten van zo iemand en kan men niet verwachten dat zij fysiek zware beroepen uitoefenen. Die mentale shift moet er langs alle kanten komen. Nogmaals, wij verzetten ons tegen het idee dat iemand die ouder is dan zestig jaar, beroepsmatig, niet per definitie maar zelfs in grote mate, niet meer bruikbaar zou zijn op de arbeidsmarkt.

Ik rond af. Niemand heeft mij ooit kunnen duidelijk maken waarom dit land het enige land is waar men niet langer zou kunnen werken dan tot zestig jaar. Als vandaag blijkt dat men in Nederland vier tot vijf jaar langer

werkt, gaat u dan beweren dat iedereen daar 's middags een Thaise masseuse krijgt om ervoor te zorgen dat men op een aangename manier de dag kan doorbrengen? Ik ben niet bekend met dat soort Nederlandse wetgeving. In andere landen, omdat de gewoonte daar bestaat dat men een normale uittredingsleeftijd heeft, blijkt men binnen hetzelfde economisch kader vier tot vijf jaar langer te kunnen werken. Waarom zou dat dan bij ons per definitie onmogelijk zijn?

02.06 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik wil aansluiten bij wat collega De Roover zegt als het gaat over het verschuiven van lasten naar de ziekteverzekering.

Zoals collega De Vriendt heeft gezegd: als men heel statistisch redeneert, kan men zeggen dat strenger worden inzake de werkloosheidsuitkeringen en strenger worden met betrekking tot het vervroegd pensioen, een verschuiving teweegbrengt naar het budget van de ziekteverzekering. Dat is een mogelijkheid die zou kunnen bestaan, maar dat is heel statisch geredeneerd en wij mogen de zaken absoluut niet zo bekijken. Ons systeem is op dat vlak zonder meer fout en dat heeft collega De Roover perfect onderstreept. Wij gaan immers heel passief om met die mensen. Wij stoppen ze in een systeem van inactiviteit, terwijl degenen die een uitkering krijgen van het RIZIV daar zelf niet gelukkig mee zijn. Zij kunnen wel degelijk nog iets, maar worden volledig tegengehouden om enige activiteit te ontwikkelen. Doen zij toch iets, dan verliezen zij al hun rechten. Ik ken genoeg mensen die gerust enkele uren in de week willen werken, die deeltijds willen werken, maar dat gewoon niet mogen binnen het huidige systeem.

Dat systeem moeten wij dus aanpassen, maar dat staat ook in het regeerakkoord. De minister van Sociale Zaken werkt vandaag aan een integratieproject om mensen die in de ziekteverzekering zitten, toe te laten bepaalde activiteiten te ontwikkelen. Daar zullen de betrokkenen zelf trouwens gelukkiger mee zijn dan gewoon hun uitkering te ontvangen, want dat laatste heeft uiteindelijk weinig sociale dimensie.

Mijnheer De Vriendt, u verwijst ook naar de loopbanen van 42 jaar en werpt op dat wij veeleer op die grens moeten mikken. Dat is juist, maar de filosofie van de voorliggende pensioenhervorming is eigenlijk net dezelfde. Ze mikt ook op die grens van 42 jaar. Er is echter een theoretische pensioenleeftijd nodig, waarop dat pensioen moet kunnen worden opgenomen. Die leeftijd ligt vandaag op 65 jaar, maar mensen gaan niet op 65 jaar met pensioen. In 2030 zal die leeftijdsgrens stijgen tot 67 jaar. De loopbaan van 42 jaar, waarover wij het eigenlijk eens zijn, blijft echter het criterium voor de pensioenleeftijd.

02.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Lachaert, voor de leden die het debat deze voormiddag hebben gemist, wijs ik op het volgende. Wees gerust, ik zal niet alles herhalen..

De heer De Roover heeft deze voormiddag zeven karikaturen gedebiteerd — en daarover bestond wel een algemene consensus in de vergadering. Nu zitten wij aan de achtste karikatuur. Er volgt gemiddeld elke tien tot twaalf minuten een karikatuur. De achtste karikatuur is dat iemand ouder dan zestig jaar niet meer op de arbeidsmarkt terecht kan.

Mijnheer De Roover, wie van de in theorie 150 Kamerleden heeft een dergelijke uitspraak gedaan, sinds u bent begonnen aan het tweede deel van wat u een wedstrijd noemt?

02.08 Peter De Roover (N-VA): Ik stel voor dat u het verslag nauwkeurig naleest.

02.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Ik zal dat doen. Ik stel echter voor dat ook u het naleest. Hier heeft immers niemand verklaard dat iemand boven de leeftijd van zestig jaar niet meer op de arbeidsmarkt terecht kan.

Mijnheer De Roover, met alle sympathie, maar als u meent met dergelijke karikaturen het debat te moeten voeren, dan geraken wij natuurlijk niet verder.

02.10 Peter De Roover (N-VA): U bent vermoeiend op die manier.

02.11 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Wij zijn begonnen met de vaststelling dat er een quasi-unanimititeit bestaat over de stelling dat langer werken een deel van de oplossing is. Beste regeringspartijen, tackel echter ook het onderwerp van werkbaar werk en van de zware beroepen. Erken toch ook dat niet iedereen boven de leeftijd van zestig jaar in een zwaar beroep kan voortwerken.

02.12 Peter De Roover (N-VA): Dat moet ook niet.

02.13 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Daarop geeft u echter geen antwoorden. U debiteert liever karikaturen.

U verwijst naar Nederland. Laat dat land alstublieft geen voorbeeld zijn. Nederland heeft immers dezelfde methode gehanteerd, namelijk eerst de pensioenleeftijd verhogen tot 67 jaar en de rest uitstellen tot later, met de sociale partners, wat hier het Nationaal Pensioencomité wordt genoemd. Alleen is Nederland nooit tot een compromis of oplossing voor de zware beroepen gekomen, waardoor daar de mensen met een zwaar beroep met die verhoogde pensioenleeftijd kampen en bovendien in hoge mate en boven het gemiddelde onder de ziekte- en invaliditeitsverzekering vallen.

Mijnheer De Roover, is dat dan uw *best practice*? Is dat dan het voorbeeld dat u wilt volgen? Ik wil u nog het voordeel van de twijfel geven, maar waar liggen uw wetsvoorstellen en goedgekeurde wetten over werkbaar werk en over de zware beroepen? Waren liggen ze? Wij hebben die op één plaats gezien: in de krant. Daar hebt u inderdaad uw ideeën gespuid over wat werkbaar werk moet inhouden en wat de wetgever daarvoor moet doen, maar ze zijn nog niet goedgekeurd. Over een aantal uur zal de Kamer wel de verhoging van de pensioenleeftijd tot 67 jaar goedkeuren, maar niet de maatregelen rond werkbaar werk voor mensen in de zorg, voor bouwvakkers, voor arbeiders en voor mensen met rugproblemen. Die zijn er. Dat kunt u niet ontkennen. Het getuigt van uw wereldvreemdheid. Die mensen in zware beroepen, die zijn er.

02.14 Peter De Roover (N-VA): Collega's, laten wij dus noteren dat de heer De Vriendt – misschien spreekt hij wel voor de hele oppositie – hier expliciet zegt dat iedereen het erover eens is dat wij langer moeten werken. Dat noteer ik graag. Dat betekent dat ik nu ook aan de oppositie vraag om ermee te stoppen te zeggen dat wij de mensen langer laten werken, want blijkbaar bestaat daarover een consensus. Dat betekent dat de kern van wat wij hier doen blijkbaar ook door u gedeeld wordt, wat ik zeer op prijs stel.

Wat werkbaar werk betreft, is het absoluut niet uitgesloten dat wij ons zouden kunnen inspireren op de modellen die Groen naar voren schuift, maar wij hebben die bekeken en de gouden oplossing hebben wij er niet in gevonden. U kunt vanuit de oppositie natuurlijk wel de indruk wekken dat u met een vingertop, met een of ander wetsontwerp, plots ervoor kunt zorgen dat iedereen fluitend naar het werk zal wandelen, maar dan pleegt u ook boerenbedrog.

Wat Nederland betreft, daar werkt men vandaag vier tot vijf jaar langer. Als u zegt dat er nogal wat mensen in Nederland in de ziekteverzekering terechtkomen, dan spreek ik dat niet tegen, maar gemiddeld werkt men er vier tot vijf jaar langer. Dat wil zeggen dat diegenen die niet in de ziekteverzekering zitten, waarschijnlijk zes tot zeven jaar langer werken. Dat is een basiselement van de rekenkunde. In die vijf jaar meer zijn de mensen in de ziekteverzekering verrekend. U kunt dat argument dus absoluut niet uitspelen. Als u Nederland niet als voorbeeld wilt nemen,...

Mijnheer Vande Lanotte, u wenst mij te onderbreken?

De **voorzitter**: Mijnheer De Roover, de heer Vande Lanotte wenst u te onderbreken.

02.15 Johan Vande Lanotte (sp.a): Ik wil dit formeel tegenspreken. In Nederland is de arbeidsongeschiktheid bijna twee keer zo hoog als in België. Dat is niet opgenomen in de statistieken van de gemiddelde leeftijd tot wanneer men werkt. Die worden apart gehouden. Als men alle mensen met arbeidsongeschiktheid uit de statistieken houdt, is de gemiddelde leeftijd tot wanneer men werkt uiteraard langer. Dat is ook basisstatistiek;

02.16 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Vande Lanotte, ik zal u dan geruststellen. Als u Nederland zo graag opzijschuift, dan zijn er in de EU nog 25 of 26 voorbeelden van andere landen waar men ook langer werkt. Wellicht zal daar ook een statistische truc uitgevonden zijn. Zelfs in Frankrijk, het land dat u wellicht zeer na aan het hart ligt, wordt langer gewerkt dan in ons land. Ons land staat in die statistieken onderaan in de lijst.

Wij vragen ons af hoe het in godsnaam mogelijk is dat wij denken dat wij een pensioenstelsel in stand kunnen houden tegen die voorwaarden, met die vroege uittredingsleeftijd. Daarover gaat dit debat.

02.17 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, ik luister met verbazing naar u. Een verhoging van de pensioenleeftijd is uiteraard een theoretische beslissing, top-down, gemakkelijk om te doen, met een pennentrek.

U vindt het blijkbaar niet erg dat er in Nederland een serieuze uitval in de ziekteverzekering en de invaliditeit is. U vindt dat blijkbaar een prijs die wij moeten en kunnen betalen.

Ik onthoud dat het voor de N-VA perfect normaal is dat de ziekteverzekering en de invaliditeit een vangnet zijn, een prijs die men bereid is te betalen, volgend op een verlenging van de pensioenleeftijd, die theoretisch is en die niet tegemoetkomt aan mensen die hun job op het einde van hun loopbaan niet meer kunnen volhouden en dan uitvallen in de ziekteverzekering. Ik noteer dat u dat geen probleem vindt.

Ik vind van wel. Ik vind dat een oneigenlijk gebruik van de invaliditeit en de ziekteverzekering. Invaliditeit dient niet om mensen op te vangen die op het einde van hun loopbaan niet tot 67 jaar kunnen werken. Invaliditeit en ziekteverzekering dienen daar niet voor.

U hebt daarnet naar de voorstellen van Groen gevraagd. Om werk te maken van werkbaar werk kunnen wij ons baseren op een aantal goede praktijken die in de bedrijfswereld bestaan. Daarnaast is er ook wetgevend werk nodig. Wij hebben voorstellen ter zake. Ik nodig u uit om ons verkiezingsprogramma te lezen en onze wetsvoorstellen ter zake te bekijken. Een van die voorstellen gaat bijvoorbeeld over de ontwikkeling van een instrument om het werkvermogen te meten.

Werkgevers kunnen zien in hoeverre hun werknemers nog in staat zijn om taken uit te voeren. Soms gaat het om zwaar werk en om werknemers die het einde van hun loopbaan naderen. Dat is allemaal niet evident. U kunt die sociale realiteit ontkennen, maar het is niet evident. Stap dus af van uw tribune en ga kijken in de realiteit, in de praktijk, op de werkvloer. U zult zien dat wat wij vertellen nog niet zo dwaas is.

02.18 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer De Vriendt, mijn sympathie voor u is erg groot, maar uw verwijt dat ik meer op de werkvloer zou moeten komen, is heel vreemd. Ik heb namelijk heel lang op de werkvloer gestaan, wat u niet kan zeggen. U zou dus beter moeten opletten met uw raadgevingen.

Wat wij met werkbaar werk bedoelen, is niet wat in sommige van uw voorstellen zit, namelijk: bij wet nieuwe reglementen invoeren, bij wet nieuwe lasten invoeren voor werkgevers en werknemers opdat ze de helft van de tijd statistieken zouden invullen. Op die manier benaderen wij dat niet. Wij kennen de zin van Groen om nieuwe reglementen in te voeren, want dankzij reglementen willen ze de mensen gelukkig maken. Met reglementen, reglementitis, nieuwe wetgeving, nieuwe verplichtingen zorgen we niet voor werkbaar werk. Daarmee zorgen we ervoor dat iedereen het werkbaar werk begint te verfoeien.

Ik weet vanuit het onderwijs – dat is ook een werkvloer – waartoe die zogenaamde reglementeringen leiden: tot planlast. Mensen gaan dankzij die maatregelen veel liever met pensioen dan te doen waarmee ze beroepsmatig bezig zouden willen zijn.

02.19 Monica De Coninck (sp.a): Mijnheer De Roover, ik spreek uit ervaring. We hebben met werkgevers onderhandeld over de vormingsplicht. U gebruikt graag cijfers. Wel, uit cijfers blijkt dat werkgevers vooral vorming en scholing geven aan hogeschoolden en kaderleden en niet aan de laaggeschoolden en de mensen die dat het meeste nodig hebben om op de arbeidsmarkt actief te blijven. Dat zijn de feiten. Dat is de vaststelling. Ik vraag mij af waarom men geen regelgeving zou kunnen verdedigen waardoor werkgevers aan langetermijndenken doen en mee investeren in de vorming en opleiding van hun medewerkers, zodat ze hen langer kunnen inzetten.

Heel kort door de bocht zou ik kunnen zeggen dat werkgevers wel investeren in het onderhoud van hun machines, in software en ICT. Waarom kunnen ze dan niet in levende krachten investeren? Dat is een mooi voorbeeld dat werkgevers het niet uit zichzelf doen en dat men ze soms zelfs moet beschermen tegen hun eigen kortetermijndenken.

02.20 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, ik merk dat u voor een stuk getraumatiseerd bent door uw verleden in het onderwijs.

02.21 Peter De Roover (N-VA): Dat valt heel erg mee.

02.22 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Ik kan dat nog enigszins begrijpen, maar ik zou u wel willen vragen om dat niet te extrapoleren naar hetgeen wij voorstellen. Laat het trauma misschien eventjes achterwege en dan zult u hopelijk beseffen dat hetgeen wij voorstellen, namelijk werkbaar werk, in het belang is van werknemers en werkgevers.

02.23 Peter De Roover (N-VA): Dat ontkennen wij toch niet.

02.24 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Noem mij eens een werkgever die er belang bij heeft dat een werknemer vroegtijdig en constant ziek uitvalt omdat hij zijn job niet aankan. Dit moet een verhaal zijn van gedeelde belangen. Overstijg dus dat schema, overstijg die zagezegde kloof, de pensioenhervorming moet een verhaal zijn van gedeelde belangen, van een gezamenlijke oplossing om mensen effectief een stuk langer aan het werk te houden, maar op een werkbare manier. Dat is in het belang van werknemers en van werkgevers. Mocht de regering dat wat meer beseffen, dan zouden wij ons hier vandaag kunnen buigen over een beter wetsontwerp, over een betere pensioenhervorming.

02.25 Peter De Roover (N-VA): Collega De Coninck, collega De Vriendt, dat bedrijven er belang bij hebben om aan vorming en scholing te doen, spreekt voor zich.

Mevrouw De Coninck, als u zegt dat er ook nuttige reglementen zijn, dan spreek ik dat niet tegen; dat zou nogal sterk zijn, ik ben geen anarchist. Ik zeg alleen dat men moet opletten voor politici die denken dat ze via reglementen en wetten slimmer kunnen zijn dan de burger, slimmer kunnen zijn dan de werkgever en slimmer kunnen zijn dan de werknemer.

Mijnheer De Vriendt heeft hierop een zeer goede aanvulling gegeven, namelijk dat het in het belang van werkgevers is. Als het werkelijk in het belang is van werkgevers om voor een goede scholing en goede vorming te zorgen, moet u mij eens uitleggen waarom hij dat dan niet zou doen. Waarom zou die werkgever tegen zijn eigen belang ingaan?

Mevrouw De Coninck, ik zal u een deel van het antwoord geven. In het verleden werden regelingen getroffen waarin werkgevers de toestemming en mogelijkheid werd gegeven om oudere werknemers uit het arbeidscircuit te stoten en dat getrakteerd te zien door de samenleving. Uiteraard zijn werkgevers dan niet gemotiveerd, uiteraard gaan systemen als brugpensioen en dergelijke er dan voor zorgen dat mensen met ervaring worden beschouwd als een soort professioneel huisvuil dat op kosten van de gemeenschap opzij kan worden geschoven.

Indien wij die mechanismen kunnen aanscherpen en ervoor kunnen zorgen dat inderdaad de belangen van de werkgever en de werknemer in onderling overleg op een fatsoenlijke manier kunnen worden uitgezocht, ben ik ervan overtuigd dat die veel groter zijn. Wij zijn niet degenen die denken in een of andere vorm van klassenstrijd, waarbij werknemers en werkgevers per definitie tegenover elkaar staan, wel integendeel. Maar geef hun de ruimte om elkaar in die zoektocht ook te vinden en zorg ervoor dat u als politicus niet denkt slimmer te zijn dan de levende samenleving hier buiten dit halfrond.

02.26 Monica De Coninck (sp.a): Mijnheer De Roover, ik ben zo tevreden met uw laatste uitspraak!

02.27 Peter De Roover (N-VA): Ik ben er om u tevreden te stellen.

02.28 Monica De Coninck (sp.a): Als u dat nu ook eens toepaste op de voorstellen die u momenteel verdedigt. U gaat er nog altijd van uit dat als wij hier beslissen dat mensen op 67 jaar met pensioen kunnen gaan, dit ook een realiteit wordt. Dat is niet zo. Het betekent dat mensen, zowel werknemers als werkgevers, allerlei uitwegen zullen zoeken als zij het niet meer aankunnen. Dus moet men dieper denken en op langere termijn, en nagaan welke positieve hefbomen wij kunnen ontwikkelen om mensen langer te doen werken.

U discussieert over het brugpensioen. Ik heb daar ervaring mee. Zowel vakbonden als werkgevers vonden dat een goed systeem. Ook werkgevers, voor alle duidelijkheid.

02.29 Peter De Roover (N-VA): Natuurlijk! De belastingbetaler zal ervoor moeten opdraaien.

02.30 Monica De Coninck (sp.a): Ik ben blij dat u dat zegt. Ik wil u wel zeggen dat de werknemers van Ford die hadden ingestemd met een loonverlaging om aan het werk te kunnen blijven, toch werden ontslagen. Mensen met meer dan veertig jaar anciënniteit, van wie u moeilijk kunt beweren dat zij dikke profiteurs waren.

02.31 Peter De Roover (N-VA): Omdat ik dat moeilijk kon beweren, heb ik dat dan ook niet beweerd. U kunt mij er niet van verdenken dat ik aan de kant van de werkgevers sta, zoals ik ook niet per definitie aan de kant van de werknemers sta, omdat ik niet in die hoedanigheden denk. Ik sta aan de kant van degenen die in nauw overleg elkaar ruimte geven. Ik heb daarstraks in de eerste helft van deze boeiende wedstrijd gezegd dat werkgevers hierin wel degelijk een verantwoordelijkheid dragen. U hebt erop gereageerd, dus u hebt het mij horen zeggen. Wat dat betreft, zult u in mij geen tegenstander vinden.

Hier echter opnieuw zeggen dat wij wetgeving maken die de mensen tot 67 jaar doet werken, terwijl uit alles blijkt dat het een minderheid zal zijn die tot 67 jaar zal werken, dat is toch zeer straf! Waarom doen wij dat? Omdat wij de mensen natuurlijk die mogelijkheid willen geven. Veel categorieën worden in uw discours nooit genoemd. In uw discours tellen alleen degenen die blijkbaar niet langer kunnen werken. Wij hebben het over de grote meerderheid van de bevolking, die niet alleen probleemloos langer kan werken, maar — ik zal u nog eens iets verbazingwekkends zeggen — ook langer wil werken. Via deze pensioenhervorming willen wij die mogelijkheid bieden.

Het is mogelijk dat er in uw milieu zo'n klein groepje mensen vertoeft, maar in mijn milieu zijn er heel wat mensen die wel graag werken. U had het over zo'n groepje dat niet langer willen werken. Wel, dan bent u helemaal los van de realiteit. Deze pensioenhervorming biedt de mensen die dat willen en die het kunnen de kans om langer te werken.

Ik kom even terug op de ziekteverzekering en de invaliditeit, op het RIZIV. U zegt dat het RIZIV toch geen uitwegmogelijkheid is voor mensen die niet tot 67 jaar kunnen werken. Het RIZIV biedt een mogelijkheid aan alle mensen die tijdens hun beroepsloopbaan om een of andere reden hun activiteit niet kunnen uitzitten. Voor degenen die daadwerkelijk, gecontroleerd en op een correcte manier die leeftijd niet kunnen behalen, blijft het RIZIV natuurlijk bestaan. Dat is net de bedoeling van het RIZIV. Het werd precies uitgevonden om ervoor te zorgen dat de restcategorie niet wegvalt, dat wij er wel degelijk zorg voor dragen en dat wij voor hen wel degelijk ruimte hebben. Daar dient de ziekte- en invaliditeitsverzekering ook voor, mits ze natuurlijk niet gebruikt wordt als techniek om zich te onttrekken aan de solidariteit met andere werknemers door te werken tot het ogenblik waarop men een volledig pensioen kan krijgen.

02.32 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Nu wordt het wel heel interessant, mijnheer De Roover. U bevestigt dat voor u de ziekte- en invaliditeitsverzekering een soort vangnet is voor mensen die hun job niet meer aankunnen aan het einde van hun loopbaan.

Het wordt bovendien ook gevaarlijk. Het betekent namelijk ook dat u het niet meer nodig vindt om iets te doen aan de zware beroepen en werkbaar werk, want er is toch nog altijd de ziekteverzekering.

Laat ik u uitleggen wat het verschil is tussen ons beiden. Wij willen er alles aan doen om mensen met een zwaar beroep op het einde van hun loopbaan niet af te leiden naar de invaliditeit en hen niet te duwen in de ziekteverzekering. Wij willen hen daarentegen in de mogelijkheid stellen om wel werkbaar werk uit te oefenen, volgens hun capaciteit, op hun ritme, in de voor hen geschikte arbeidsomstandigheden op het einde van hun loopbaan, met andere woorden, als zij 60 jaar naderen of als ze 62 of 63 jaar zijn.

Wij hebben al urenlang gedebatteerd met u over de vraag hoe wij dit mogelijk kunnen maken. U ontwijkt dat door steeds maar te spreken over de sociale partners, maar vandaag hebt u een belangrijke aanvulling gegeven, namelijk dat er ook nog de ziekte- en invaliditeitsverzekering is. Ik blijf erbij dat dit oneigenlijk gebruik is.

U ontwijkt het debat over de zware beroepen. Ik verwacht van een regering dat ze een dergelijk onderwerp aangrijpt en effectief een oplossing biedt voor mensen die een zwaar beroep uitoefenen op het einde van hun loopbaan. Dat doet u dus manifest niet.

02.33 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer De Vriendt, het RIZIV dient niet als vangnet voor wie het beu is

om te werken, voor wie zich niet meer naar de arbeidsplaats wil slepen of voor wie 's ochtends langer wil uitslapen. Degenen die het RIZIV om die redenen misbruiken, moeten ook bij het RIZIV worden aangepakt. Waar dient het RIZIV wel voor? Dat kunt u op Wikipedia vinden. Daarvoor hebt u geen tribune nodig. Het RIZIV is er voor de mensen die om gezondheidsredenen hun baan tijdelijk niet meer kunnen uitoefenen.

Hij heeft mij gelijk gegeven, dus geef ik hem ook gelijk. Ik wil dus wel bevestigen dat het in de toekomst misschien iets minder binair mag, dat het misschien ook wel eens zo is dat mensen in hun huidige beroep, dat zij jarenlang hebben uitgeoefend, waarschijnlijk het ritme of de fysieke kracht niet meer hebben om het te blijven uitoefenen of dat ze gezondheidsproblemen hebben. Dat betekent niet dat wij hen per definitie uit de arbeidsmarkt moeten stoten. Ook daarin zal flexibiliteit alweer een element van de oplossing zijn.

02.34 Monica De Coninck (sp.a): Mijnheer De Roover, ik hoor u dat graag zeggen. Het is al de tweede of de derde keer.

02.35 Peter De Roover (N-VA): Opnieuw? Het wordt gênant.

02.36 Monica De Coninck (sp.a): Ik heb een wetsvoorstel ingediend dat het mogelijk maakt dat werkgevers ondersteund worden om mensen in dienst te houden die, bijvoorbeeld, kanker hebben en een zware behandeling moeten ondergaan. Waarom? Omdat kankerbehandelingen steeds succesvoller zijn en omdat kanker een chronische ziekte wordt. Die mensen zijn dikwijls heel hoog geschoold. Men moet daarbij inderdaad niet de keuze maken om uit het arbeidsproces te stappen.

Als ik u goed begrepen heb, dan zal de N-VA dat voorstel dus mee steunen.

02.37 Peter De Roover (N-VA): Ik zal u meer zeggen, mevrouw De Coninck. Wellicht heeft de N-VA dat voorstel ingediend toen u in de meerderheid zat en hebt u het niet gesteund. In het wegwerken van de rigiditeit van de arbeidsmarkt is in het verleden namelijk niet zo geweldig goed gescoord. Het idee — ik spreek niet over uw wetsvoorstel als zodanig — dat u naar voren schuift, is in elk geval een bekommernis die wij zeer delen. Daarvoor hadden in het verleden al effectieve oplossingen moeten gevonden worden. Misschien zal deze regering ook op dat vlak weer beter scoren dan de regering waarin u de verantwoordelijkheid had.

02.38 Monica De Coninck (sp.a): Mijnheer De Roover, uw liedje begint te vervelen.

02.39 Peter De Roover (N-VA): Dat van u ook, want u antwoordt altijd hetzelfde op wat er gezegd wordt.

02.40 Monica De Coninck (sp.a): Mag ik uitspreken? Voor alle duidelijkheid, ik heb dat zelfs al gedaan als minister, maar de Nationale Arbeidsraad heeft te laat advies uitgebracht. Vandaar dat ik het als Parlementslid terug ingediend heb. Stop dus met het klassieke verhaal dat wij niets geprobeerd hebben.

02.41 Peter De Roover (N-VA): Ik zeg niet dat u niets geprobeerd hebt. Ik meen trouwens dat u in het rijtje van socialistische excellenties absoluut niet het slechtst gescoord hebt. Dat zou ook straf zijn, maar goed. U was wat dat betreft soms een verfrissende uitzondering op de regel, dat geef ik eerlijk toe.

De Raad van State – die hier ook al vermeld werd – had over artikel 23 van de Grondwet de opmerking dat het de wetgever niet toekomt om een significante sociale achteruitgang te organiseren. Daar ga ik zeer kort op in. Bepalen wat nu juist een significante sociale achteruitgang is lijkt mij een moeilijke oefening. In elk geval is het belangrijk dat wij hieraan een politieke beoordeling geven. Wij zeggen niet alleen dat dit geen significante sociale achteruitgang is; wij zeggen zelfs dat dit geen sociale achteruitgang is omdat wij, wat de pensioenen betreft, gewoon willen aansluiten bij het Europees peloton.

Ik kom bij een laatste punt van kritiek op ons voorstel. Er zouden ook andere financieringsbronnen moeten worden gevonden. Dat is daarstraks ook gezegd. De financiering van de pensioenen komt uit de totale pot van de sociale zekerheid. Dat klopt natuurlijk, maar de centen moeten er wel liggen, of zij nu uit de ene pot of uit de andere gekrabd worden. Ik wil slechts deze ene opmerking maken. De indruk wekken dat er uit de algemene middelen vandaag al geen geweldige hoeveelheid naar de sociale zekerheid gaat, is natuurlijk heel ver bezijden de waarheid. Ook vandaag worden pensioenen en andere sociale voorzieningen al in heel ruime mate gefinancierd door andere bronnen dan de bijdragen van werknemers en werkgevers.

Ik rond af. Deze hervorming biedt de kans op een win-winoperatie. In de pers meenden sommigen daarin een paradox te kunnen vinden. Het klopt, het is een paradox, want een paradox is een schijnbare tegenstelling. De paradox is dat er een budgettair voordeel kon zitten in deze maatregel, terwijl mensen toch een beter pensioen zouden krijgen. Ergens leek dat onmogelijk. Wel, het is nogal evident dat wie twee jaar langer werkt niet alleen gedurende die twee jaar een beter inkomen heeft dan wanneer hij gepensioneerd zou zijn, maar dat hij in zijn gepensioneerde jaren ook nog eens een beter pensioen krijgt, terwijl de budgettaire situatie eveneens verbetert omdat hij of zij meer instaat voor het eigen inkomen. Dat betekent dat hij of zij ook meer ruimte laat voor de mensen die na hem of haar komen wat de pensioenen betreft.

Het is volgens ons niet oninteressant dat er wordt gewezen op een daling van het armoederisico omdat men langer gaat werken en dus een hoger pensioen zal hebben. Voor de N-VA als sociale partij is dat een heel belangrijk element, net zoals het gegeven dat er een vermindering komt van de ongelijkheid.

02.42 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Uw laatste punt is interessant.

U hebt twee uitspraken gedaan. Ten eerste, deze hervorming leidt tot hogere pensioenen. Ten tweede, deze hervorming leidt tot een besparing voor de overheidskas. Op het eerste gezicht is dat inderdaad contradictorisch. Dat hoeft niet per se zo te zijn. Alleen kunt u dit nooit met zekerheid beweren zolang u het Parlement niet kunt zeggen hoeveel mensen hoeveel langer zullen moeten werken door deze pensioenhervorming. Dat kunt u niet. De sociale partners hebben dat tijdens de hoorzittingen in het Parlement ook bevestigd. Uw minister, de heer Bacquellaine, heeft dat ook toegegeven. Die berekeningen zijn niet voorhanden. Dat is een manco van de pensioenhervorming. U kunt het Parlement niet meedelen hoeveel mensen hoeveel langer zullen moeten werken door de nieuwe regels die u invoert inzake het vervroegd pensioen en de vaste pensioenleeftijd.

U zegt dat de hervorming door de twee jaar extra ook leidt tot hogere pensioenen. Dan gaat u ervan uit dat iedereen langer zal werken. U blijft nog altijd met de idee-fixe zitten dat het volstaat om met een pennentrek bij wet vast te leggen dat de pensioenleeftijd omhoog moet en dat de mensen dat allemaal heel mooi, heel gewillig, heel bekwaam en competent kunnen volgen. Quod non. We hebben dat debat al gevoerd. Ik kom er niet op terug. Door ziekte of invaliditeit kunnen mensen dat niet aan, zeker niet zolang u niets doet aan werkbaar werk.

Een ander element komt van de Pensioencommissie zelf. Zij zegt dat het regeerakkoord nog een ander element bevat, namelijk dat u een actuariële correctie wil toepassen op de pensioenen. Zover zijn we nog niet. De pensioenhervorming die we nu stemmen is tot en met fragmentair. Deze regering wil een actuariële correctie doorvoeren door meer rekening te houden met referentieloopbanen, met de levensverwachting en door gemiddelden te nemen van de periodes dat mensen nog kunnen genieten van hun pensioen. Als mensen vroeger willen stoppen, dan wil u een soort van pensioenmalus toepassen.

Als de regering haar plannen doorvoert – ik twijfel daar niet aan, jammer genoeg – zullen mensen volgens de Nationale Pensioencommissie uitkomen op een vermindering van het gemiddeld pensioen met 2,5 %. Dus stop met te zeggen dat dit tot een hoger pensioenbedrag leidt, want dat is manifest onjuist.

Ten tweede, u zegt dat deze hervorming de overheid geld zal opbrengen. Ook dat is gebrekkig om dit zomaar te zeggen. Er is een debat geweest in de commissie. Bij het begin van uw uiteenzetting hebt u gezegd dat dit debat uitgemolken is geweest. Dat is helemaal niet zo, want wij hebben in de commissie veel dingen geleerd.

Wij hebben onder meer geleerd dat de vergrijzingsfactuur voor de overheid tussen 2014 en 2060 met 1,7 % van het bbp zal dalen, als men die pensioenhervorming geïsoleerd bekijkt en als men geen rekening houdt met mogelijke uitvallen door ziekte en invaliditeit. De officiële cijfers van het RIZIV geven echter aanleiding om zoiets te mogen veronderstellen of te vrezen. De regering heeft aan het Federaal Planbureau nog niet de opdracht gegeven om de totale budgettaire berekening te maken.

Wat u zegt klopt dus manifest niet, volgens het RIZIV, volgens de Nationale Pensioencommissie en volgens een logische redenering.

U kunt niet zeggen dat die hervorming tot hogere pensioenen leidt. U kunt ook niet zeggen dat die hervorming extra geld voor de overheid opbrengt, want de globale berekening hebt u nog altijd niet gemaakt.

Veel heeft te maken met het feit dat u simpelweg niet kunt antwoorden op die ene basisvraag die verschillende fracties u in de commissie hebben gesteld: hoeveel mensen zullen door deze pensioenhervorming hoeveel langer moeten werken?

02.43 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer De Vriendt, u gelooft nog in vijfjarenplannen. U verwacht dus dat wij aan de hand van een wiskundige oefening zeggen wat de mensen zullen doen. Ik kan u vertellen dat dit heel moeilijk is. Morgen is morgen. Dat niet iedereen twee jaar langer zal werken, dat is evident. Maar als u uitgaat van het principe "iedereen of niemand", dan zitten wij met een immense kloof.

Uiteraard is het absoluut onmogelijk om een en ander op te tellen. Men kan inderdaad een team wetenschappers vragen om alles te onderzoeken. Zij zullen dan met cijfers naar voren komen, en twee jaar later zal men vaststellen dat die niet kloppen. Ook op dat vlak wilt u aan de mensen een zekerheid geven die niet bestaat. Wek dan ook niet de indruk dat ze wel zou bestaan. Het is heel duidelijk dat wij in de toekomst gemiddeld langer zullen moeten werken; wie en met hoeveel, dat zal moeten blijken. Het is heel duidelijk dat veel mensen langer zullen werken, zelfs tot 67 jaar; wie en met hoeveel ze zijn, dat zal ook moeten blijken. Het is absoluut onmogelijk om daarop vandaag juiste getallen te kleven. Bovendien zullen de begeleidende maatregelen in die context nog zeker een rol spelen. Er is ook niemand die gezegd heeft dat de totale pensioenhervorming met deze wetgeving zou afgerond zijn.

Voor ons is dit dus een belangrijke, nieuwe etappe van die grote werf. De voornaamste reden waarom onze mensen vandaag lagere pensioenen hebben, is omdat ze minder lang gewerkt hebben. Dat is ook de reden geweest waarom ons systeem armlastig aan het worden is. Langer werken betekent effectief meer inkomen, het betekent solidariteit met de volgende generaties en met mensen die wel degelijk langer willen en kunnen werken. Die groep bestaat volgens sommigen blijkbaar niet. Het is een duurzaam stelsel, gebed in een langetermijnvisie. Het is ook een transparant systeem. De pensioenmonitor, die ook in de plannen vervat is, zal een enorm voordeel geven voor elk van ons bij het bekijken van zijn of haar persoonlijke situatie.

Wat het democratisch draagvlak van deze hervorming betreft, dat zal moeten blijken bij de stemming. Ik denk dat het democratisch draagvlak van een hervorming in eerste en laatste instantie blijkt uit de aanhang die een bepaald voorstel heeft in de tempel van de democratie, samengesteld door alle burgers na verkiezingen, namelijk dit Parlement. Enkel in dit Parlement kan het democratisch draagvlak voor een dergelijke hervorming blijken.

Ik kan u mede namens mijn fractiegenoten zeggen dat wij na deze hervorming de volgende generaties toch weer wat rechter in de ogen kunnen kijken en wat meer perspectief kunnen bieden op een toekomst met een pensioen. Sommigen gebruiken het symbool van de citroen, terwijl wij het symbool gebruiken van de appel voor de dorst, ten voordele van de volgende generaties.

02.44 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, tot besluit van uw betoog heb ik eigenlijk nog maar één vraag voor u. Als u dan toch zo overtuigd bent van uw pensioenhervorming en van de noodzaak om langer te werken, tot 67 jaar, dan vraag ik mij af waarom de N-VA het voor de verkiezingen niet aan de bevolking heeft durven voorstellen en uitleggen.

De **voorzitter**: Collega's, zoals afgesproken gaan wij nu over tot de vragen over het begrotings- en taxshiftakkoord. De eerste minister was zelf aanwezig toen wij hiertoe besloten in de Conferentie van voorzitters. Ik wacht even tot de eerste minister aanwezig is.

Inmiddels herinner ik aan de afspraak omtrent de spreektijd, namelijk zes minuten per fractie en drie minuten voor de kleine fracties.

Wij kunnen thans beginnen.

Vragen Questions

03 Questions jointes de

- M. Raoul Hedebouw au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0709)

- Mme Laurette Onkelinx au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0710)

- M. Hendrik Vuye au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0711)
- M. Olivier Maingain au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0712)
- Mme Karin Temmerman au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0713)
- M. Benoît Dispa au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0714)
- M. Kristof Calvo au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0715)
- M. Denis Ducarme au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0716)
- M. Servais Verherstraeten au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0717)
- M. Patrick Dewael au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0718)
- M. Jean-Marc Nollet au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0719)

03 Samengevoegde vragen van

- de heer Raoul Hedebouw aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0709)
- mevrouw Laurette Onkelinx aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0710)
- de heer Hendrik Vuye aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0711)
- de heer Olivier Maingain aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0712)
- mevrouw Karin Temmerman aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0713)
- de heer Benoît Dispa aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0714)
- de heer Kristof Calvo aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0715)
- de heer Denis Ducarme aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0716)
- de heer Servais Verherstraeten aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0717)
- de heer Patrick Dewael aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0718)
- de heer Jean-Marc Nollet aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0719)

03.01 **Raoul Hedebouw** (PTB-GO!): Chers collègues, beste collega's, j'ai trois minutes pour parler de ce *tax shift*, trois minutes seulement pour aborder à quel point ce qu'on nous avait promis comme la grande réforme fiscale qui allait profiter aux travailleurs s'est avéré, tout simplement, une fois de plus, un transfert important d'argent des travailleurs, van de werknemers, vers l'ensemble du patronat en Belgique, naar alle werkgevers.

La première chose que j'ai entendu le premier ministre nous dire aujourd'hui, c'est: "Ce que je veux, c'est créer de l'emploi, de l'emploi et de l'emploi." "Jobs, jobs, jobs". Eh bien, il faudra expliquer comment il est possible, en augmentant les taxes à la consommation, en augmentant la TVA de 6 à 21 % sur un produit aussi élémentaire que l'électricité, de relancer l'emploi. Avec beaucoup d'économistes en Europe, je dis qu'à force de taxer la consommation, on va étouffer complètement notre économie. Non seulement nous ne créerons pas d'emplois, mais en plus, nous ferons payer cette crise par les travailleurs, et ce n'est pas juste!

Alors, on va me dire: "Ah mais non, on a fait contribuer le capital." C'était la promesse que le CD&V nous avait faite: "On va faire payer le capital." Je ne sais pas si c'était pour faire plaisir au PTB, mais en tout cas, on nous l'a communiqué. Faire payer le capital? Comment peut-on parler ici de faire payer le capital? La taxe que vous proposez sur la spéculation aura un rendement d'une vingtaine de millions d'euros. Est-ce cela, faire payer le capital? Quand vous proposez aujourd'hui d'augmenter la taxation sur le mobilier de 25 à 27 %, qui allez-vous toucher? Les petits épargnants, évidemment! Les grandes fortunes comme Albert Frère, qui placent tout dans leur société, ne seront pas touchés par toutes vos mesures.

Alors, oui, le PTB est déçu. Mais je sens que cela ne vous dérange pas trop. Je le vois bien. Je vois bien que cela ne vous dérange pas. Mais nous ne sommes pas seuls... Nous sommes beaucoup. Déjà deux ici. Mais surtout, nous étions 120 000 l'année passée dans les rues pour dénoncer clairement que vos mesures antisociales, en plus de toucher les travailleurs, allaient nous enfoncer encore plus dans la crise économique.

Aujourd'hui, une fois de plus, vous avez voulu court-circuiter le parlement et l'ensemble des travailleurs en imposant des mesures antisociales pendant les vacances. J'avais entendu que vous n'alliez pas oser le faire.

Le **président**: (...)

03.02 **Raoul Hedebouw** (PTB-GO!): Je suis déjà arrivé à trois minutes? C'est même l'austérité pour les minutes de l'opposition!

Je finis en disant clairement que la résistance sociale sera encore présente en rue le 7 octobre. Vous espérez ici aujourd'hui court-circuiter le débat démocratique en imposant à la hussarde votre *tax shift*.

D'ailleurs, cela n'est pas un *tax shift*, c'est faire payer les travailleurs. Le 7 octobre, je vous fixe rendez-vous pour lutter contre les mesures antisociales de ce gouvernement.

03.03 Laurette Onkelinx (PS): Monsieur le président, mesdames et messieurs du gouvernement, chers collègues, nous avons enfin obtenu les fameux tableaux réclamés. Je comprends que vous ayez mis du temps à nous les donner car il existait des différences entre les *slides* et les chiffres à déposer aux parlementaires. J'ai rarement vu un tableau budgétaire aussi imprécis où sont mélangées des décisions déjà prises avec de nouvelles mesures décidées, où apparaissent des mesures hypothétiques et où une anticipation de revenus et de recettes devient une mesure structurelle.

Bref, on se ne départit pas de cette impression de brouillard et de nébuleuse. En quelque sorte, je dirais que vous nous cachez quelque chose.

Ces dernières semaines, nous avons pu constater votre improvisation sur les chiffres, comme l'erreur sur les 750 millions pour les Régions ou encore à propos de la SNCB. En l'occurrence, cela va encore un peu plus loin. Ce n'est plus de l'improvisation, c'est un véritable jeu de colin-maillard. Ce jeu consiste à bander les yeux et la personne doit toucher une victime.

Nous sommes dans l'improvisation. Et tout ce que nous savons, c'est qu'il y a des victimes. Parlons-en! "On nous disait", dit le premier ministre, "que c'était impossible, alors nous avons décidé de le faire". Oui, vous avez osé!

Vous avez osé plumer les familles, plumer les travailleurs, les classes moyennes, les pensionnés, les sans-emploi, les services publics. (*Brouhaha*)

Tout n'est pas mauvais. Par exemple, vous augmentez le précompte mobilier. On l'avait fait passer de 15 % à 25 % sous les cris de la N-VA. Vous poussez à 27 %. Je ne vais pas dire que c'est mauvais. Vous faites des pas sur la spéculation. Cela étant dit, savez-vous que dans les tableaux, l'apport sur les spéculations, représente, en structurel, 28 millions d'euros, dix fois moins – rappelez-vous ce chiffre – que les économies imposées en soins de santé?

Mais j'en viens à d'autres exemples. Prenons la TVA sur l'électricité. Pour rappel, le gouvernement Di Rupo avait décidé en 2013 de baisser la TVA sur l'électricité pour soutenir le pouvoir d'achat des familles et l'emploi. Monsieur le premier ministre, vous étiez président du MR à cette époque-là. Quand on a pris cette mesure, vous aviez dit: "Ah, génial! Voilà une bonne mesure pour le pouvoir d'achat et pour l'emploi." Aujourd'hui, vous nous dites encore une fois: "Je me suis trompé. Cette baisse de la TVA n'est plus une bonne mesure." Je dirais que qui veut noyer son chien, l'accuse de rage. Une augmentation de minimum 100 euros de la facture d'électricité, ce ne sera évidemment pas marginal pour le budget des ménages.

Parlant de TVA, ai-je bien compris? Je n'en suis pas sûre, vous me direz. Supprimez-vous un taux réduit pour la TVA sur le logement social et sur les écoles? Vous avez un apport dans le tableau, de quelque 20 millions d'euros, je crois. Vous allez nous l'expliquer. J'espère en tous cas que vous ne touchez pas à ce taux réduit qui est indispensable pour le secteur de la construction mais également pour aider les Communautés et Régions à soutenir la construction de logements sociaux et d'écoles.

Vous augmentez les taxes santé. Au niveau de l'Organisation mondiale de la Santé, tous les spécialistes ont toujours dit: "Oui, on peut, pour soutenir une alimentation saine, augmenter la taxation sur les produits trop gras, trop salés, etc." Mais ce n'est efficace que si vous diminuez dans le même temps la taxation sur les produits sains. Ici, rien de tout cela! C'est purement budgétaire. Vous puisez dans le portefeuille des familles pour diminuer les frais des entreprises et c'est scandaleux!

Dans un brouillard absolu, vous dites que cela va créer de l'emploi et que cela permettra dès lors de préserver automatiquement la sécurité sociale. Non seulement, c'est faux, mais vous omettez de dire qu'à l'horizon 2018, vous faites 1,7 milliard d'économies dans la sécurité sociale avec des mesures qu'on ne connaît pas. On ne nous les explique pas. On verra pour 700 millions. Par contre, on sait déjà qu'il y aura 155 millions pour les invalides, 280 millions dans les soins de santé. Il s'agit d'un effort dans la sécurité sociale, sur le dos des gens et des familles, qui est exceptionnel.

Vous parlez de création d'emplois et vous dites que, notamment, le fait de descendre le taux de 33 à 25 % va véritablement *booster* l'emploi. On sait bien que dans la plupart des entreprises, on est déjà à 25 % à

l'exception des entreprises où il y a des emplois à très haute qualification. Les banques, par exemple. Est-ce vraiment cela une politique de soutien à l'emploi?

Monsieur le président, chers collègues, je ne parlerai pas, car on y reviendra, des économies dans les services publics qui vont être inouïes et que l'on cache sous des termes ronflants tels que *redesigning*, etc. En fait, on va "saquer" dans l'emploi et dans les moyens pour les services au public.

Après ce que vous avez déjà entrepris contre les travailleurs avec le saut d'index, ce que vous avez déjà fait dans les services publics, votre soutien aux diamantaires, en tapant les allocataires sociaux, c'est à nouveau la population qui est dans votre collimateur!

Tout à l'heure, vous avez commencé votre conférence de presse en adaptant une phrase de Marc Twain, "c'était impossible!" Vous me permettez donc de terminer avec le titre d'un film parce qu'avec ce que nous allons voter aujourd'hui et demain pour les familles, pour les travailleurs, pour ceux qui bénéficient d'un revenu de remplacement, ce sera vraiment "L'Été meurtrier"!

03.04 Hendrik Vuye (N-VA): Mijn fractie is tevreden. We spreken voortaan niet meer over de *tax shift*, maar over de *tax cut*. Iedereen die werkt gaat er effectief op vooruit met 100 euro netto per maand. Daarvoor hebben wij altijd gestaan. Werken wordt beloond, dat was een van onze programmapunten. Dat is verandering. Dat wordt gerealiseerd. Dat is historisch.

Naast de *tax cut* ligt een tweede principe ons bijzonder na aan het hart: de begroting is in orde tegen 2018. Ook dat is verandering op het federale niveau. Wij willen dat de rekeningen in orde zijn.

Ten derde, de jobcreatie en vooral het stoppen van de jobdestructie. Door een effectieve lastenverlaging voor de werkgevers zakken de werkgeversbijdragen daadwerkelijk van 33 naar 25 %. Velen hebben hierover heel veel gesproken. Wij doen het, wij realiseren het. Dat is opnieuw veranderen.

Tot slot, wij zijn heel tevreden met een miljard euro aan structurele ingrepen. Nieuw en historisch is ook dat er afspraken zijn gemaakt voor 2017 en 2018. Dat is een verstandige aanpak, een aanpak van het gezond verstand. Ze maakt dat onze rekeningen ook daadwerkelijk in orde zullen zijn.

Er wordt zwaar geïnvesteerd in een meer efficiënte overheid, minister Vandeput is daarmee bezig. Het is godgeklaagd dat het na zoveel jaar nog altijd mogelijk is om 550 miljoen euro efficiëntiewinsten te maken, enkel door een meer efficiënte overheid uit te bouwen. Ook dat is de verandering die wij nu realiseren en waarover anderen voordien veel gesproken hebben.

Een ander punt van de financiering zijn de niet-arbeidsgebonden inkomsten. Ook daarover is hier heel veel gesproken. Sommigen hadden het over de kaaimantaks. Die komt er nu, die wordt nu ingevoerd. Voor sommigen zal het nooit genoeg zijn, de cijfers zouden moeten groeien tot aan de hemel en pas dan zal het genoeg zijn, maar de speculatiebelasting komt er ook.

Wij zetten hier een stap in de richting van het principe dat voor mijn fractie zeker belangrijk is, namelijk het principe van meer eerlijke belastingen waarbij iedereen zal bijdragen. De kaaimantaks is een typevoorbeeld daarvan, vermogens die zich achter structuren in het buitenland verbergen zullen voortaan ook bijdragen.

Het laatste niet-arbeidsgebonden element is het herbekijken van het regime van de vastgoedvennootschappen. Ook dat is een heel verstandige maatregel.

Ik kom nu bij een punt dat hier al een paar keer is aangeraakt, namelijk de consumptie.

Het spijt mij, maar er is geen btw-verhoging. Het enige wat hier met de herinvoering van de 21 % op elektriciteit gebeurt, is dat wij een stommititeit uit het verleden herstellen. Die stommititeit ging in tegen alle aanbevelingen van de OESO en het IMF, en heeft voor een gat in de begroting gezorgd. Bovendien wordt de herinvoering ervan gecompenseerd door maatregelen die de koopkracht stimuleren. Ook de ecofiscaliteit, waar wij ten volle achter staan, zal voor een gezondere samenleving zorgen. Wij kunnen dus meer dan leven met accijnsverhogingen op tabak, alcohol en diesel.

Ik rond samenvattend af, door mee te geven dat het voor mijn fractie een belangrijke dag is.

Het is dag één van de *tax cut*. Het is een belangrijke dag, ook omdat het akkoord vier principes realiseert, waar wij ten volle achter staan. Het gaat om vier principes die wij in ons verkiezingsprogramma altijd en al decennialang naar voren hebben geschoven.

Het eerste principe is dat wij naar een efficiënte overheid gaan. Ten tweede, wij zorgen voor zuurstof voor de ondernemingen. Ten derde, wij verhogen de koopkracht van de burgers. Ten vierde, wij zorgen voor een sociale zekerheid die betaalbaar is en die er voor iedereen is.

03.05 Olivier Maingain (FDF): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, nous avons assisté à un simulacre de débat pour une illusion de réforme fiscale!

Un simulacre de débat nous a amenés ici, en quelques dizaines de minutes, à parler de ce que le gouvernement définit comme le défi de l'impossible. Soit l'impossible n'a pas de consistance et le débat peut être aussi bref, soit si le gouvernement veut vraiment défendre son point de vue, il aurait le courage de réunir, toutes affaires cessantes, une commission des Finances et du Budget et viendrait justifier ses estimations budgétaires de manière plus sérieuse. Pour preuve, la taxe Caïman, discutée en séance plénière aujourd'hui et dont on nous annonce déjà une réévaluation que le ministre des Finances n'était pas capable de préciser il y a quelques jours en commission! Où est le sérieux de ce gouvernement?

Monsieur le premier ministre, je me souviens des débats lors de la campagne électorale, notamment à RTL-TV1, où vous annonciez une réforme fiscale sur les revenus du travail, sans compensation budgétaire. Personne ne vous croyait mais vous annonciez, pour des revenus de l'ordre de 45 à 50 000 euros, 300 euros nets par mois de revenus supplémentaires pour un couple. Il ne s'agissait que de promesses comme tant d'autres! Je ne les énumérerai pas mais vous avez dit: "Touchez pas à l'âge légal de la retraite", "Touchez pas à la TVA", comme le disait M. Chastel!

Comment croire à votre illusion de réforme fiscale? Dire aujourd'hui que vous allez garantir 100 euros pour tous les revenus suppose, pour cette seule mesure, un coût d'un peu plus de sept milliards d'euros selon le Conseil supérieur des Finances. C'est ce que vous avez annoncé et que vient de dire le chef de groupe de la N-VA! Vous n'êtes peut-être plus d'accord entre vous? Je viens d'entendre le chef de groupe de la N-VA parler de 100 euros pour tous les revenus et cette mesure coûtera sept milliards selon le Conseil supérieur des Finances.

Bien sûr, vous allez réajuster le montant suivant la réalité. Vous nous vendez des illusions! Vous n'avez engagé aucune vraie réforme fiscale pour préserver les revenus du travail des plus faibles et des classes moyennes. Vous n'avez pas eu la volonté de mettre à plat les niches fiscales qui sont aujourd'hui contre-productives pour enfin revoir la réalité de la progressivité de l'impôt sur les revenus du travail, en supprimant un certain nombre de tranches d'imposition de manière significative. Cela faisait partie de votre programme mais vous ne l'exécutez pas dans votre accord de majorité!

Pas plus que vous n'engagez de réforme sur l'impôt des sociétés au profit des PME qui sont les vraies créatrices d'emplois dans ce pays!

De même, vous n'engagez pas de véritable réflexion sur la TVA, dont on sait très bien qu'elle n'a pas d'effet redistributif. Elle est devenue, dans ce pays, un yo-yo permanent d'ajustement budgétaire. C'est un mauvais choix, ce n'est pas ainsi qu'on mène une véritable réforme fiscale.

En somme, vous étiez pressé de partir en vacances et vous nous vendez le sable que vous allez remuer dans quelques jours!

03.06 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijne heren en dames ministers, beste collega's, wij moeten het opnieuw zeggen, deze regering is hard voor de gezinnen en zeer zacht voor de vermogenden. Het spijt mij, dit zal wel weer afgedaan worden als een platitude, maar jammer genoeg bewijzen de tabellen die wij uiteindelijk gekregen hebben het nog meer.

Collega's, vanochtend heeft men de btw verhoogd. Men noemt dat nu geen verhoging. Ik weet niet hoe u dat noemt, mijnheer Vuye, maar van 6 % naar 21 % is volgens mij een verhoging. Vanavond zullen wij stemmen over het pensioen op 67 jaar. En morgen gaan wij een cadeau geven aan de diamantairs.

Van de verkiezingsbeloften die elke partij hier gedaan heeft, is er één gehouden.

De verlaging van de btw: er zou geen verhoging zijn, de voorzitter van de N-VA zei vorige week nog dat er geen verhoging zou komen van de btw. Een gebroken verkiezingsbelofte.

Ook inzake de pensioenen zien we een gebroken verkiezingsbelofte.

De vermogenden gaan daarentegen weinig tot niets bijdragen; integendeel, ze worden nog voor een stukje gecompenseerd.

Laten wij eens kijken naar de cijfers.

De btw-verhoging zal 700 miljoen euro kosten aan de gezinnen, maar men zal dit compenseren met 100 euro per maand. Als wij de cijfers bekijken en vanochtend naar de persconferentie luisterden, is daarvoor in 1,7 miljard voorzien. Als men iedereen die werkt 100 euro wil bijgeven, dan heeft men vijf miljard nodig: er zijn 4,5 miljoen werkenden, maal 100, maal 12, als men per jaar rekent. Mijnheer de eerste minister, hoe gaat u dit doen?

Het is reeds verbeterd. Deze ochtend heeft een van uw ministers reeds gezegd dat de regering nog niet goed weet hoe ze het gaat doen, ook inzake de personenbelasting. Dat is immers nadelig voor de Gewesten. Ook daarin blinkt u natuurlijk uit, heren van de N-VA: de regering legt de lasten bij de Gewesten. *Il faut le faire.*

U zult straks misschien uitleggen hoe u die 100 euro per maand gaat compenseren door de inkomsten van de btw.

Er is nog meer, collega's.

We hebben deze morgen ook vernomen dat dit uit de index wordt gehaald. Er is dus een tweede indexsprong, die we hier met deze begroting nog eens moeten slikken. Dit gebeurt opnieuw, collega's, ten nadele van de gezinnen en dan vooral ten nadele van de gezinnen met een laag inkomen, ten nadele van de eenoudergezinnen en ten nadele van de gepensioneerden.

Beste regering, de gepensioneerden hebt u al vergeten bij de eerste compensatie van de indexsprong, daar kwamen ze niet voor in aanmerking. Het tweede was de verhoging van het vakantiegeld, waardoor ze in een hogere schijf vielen. Dit zou gecompenseerd worden, maar ik vind het niet terug in de tabellen. Dat is een tweede zaak voor de pensioenen. Nu komt daar nog eens de btw op de elektriciteit bovenop. De compensatie, de 100 euro per maand, waar zal die komen? Mag ik u erop wijzen dat meer dan vijftig procent van de gepensioneerden momenteel geen belasting betaalt? Daar kan de compensatie niet zitten, maar de btw-verhoging zullen ze wel betalen.

Nog een tweede punt, collega's.

De btw-verhoging wordt onmiddellijk ingevoerd, in september, maar de compensatie zal op het einde van de legislatuur volgen, in 2018. Dat is helemaal onzeker.

Dan de vermogens, collega's.

Wie zegt dat daarvoor niets gebeurt, is verkeerd; dat moet ik toegeven. Er komt een belastingverlaging, want vanaf nu zal men de minwaarden op de aandelenverkoop kunnen aftrekken. In de plaats van een belasting op meerwaarden komt er nu een vermindering voor de minwaarden.

Waar is die *tax shift*, collega's van CD&V? U die na de grote betoging hebt gezegd dat er een compensatie zal moeten zijn, waar is de btw op de huurinkomsten? Die is er niet. Waar is de verhoging van de vermogensbelasting of de vermogenswinstbelasting? Die is er niet, collega's van CD&V. U hebt een schamele kaaimantaks en een schamele meerwaardebelasting als men binnen de zes maanden verkoopt. Collega's, u moet maar kijken wat daarmee gebeurt in de andere landen: er zal geen winst worden gemaakt, er zal wel verlies worden geleden. En het verlies, collega's, dat hebt u nu gecompenseerd. Er komt dus helemaal geen vermogensbelasting.

Ik zal afronden.

Wat betekent een jaar met deze regering? Een jaar met deze regering betekent 679 euro kosten voor de gezinnen en een last op vermogen van nul euro.

Ik kan alleen maar besluiten dat het horrorscenario dat de heer Leemans een tijdje geleden heeft voorspeld, collega's van CD&V, nu uitkomt.

03.07 Benoît Dispa (cdH): Monsieur le président, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, monsieur le premier ministre, vous êtes en passe d'entrer dans l'histoire comme l'homme politique qui "twitte" plus vite que son ombre, puisqu'au sortir de chaque négociation nocturne, vous vous empressez – finalement, c'est assez légitime – d'afficher une satisfaction à l'examen des résultats de ces négociations. Le problème, c'est que nous avons appris à nous méfier du résultat de vos négociations et que nous demandons à voir.

On se souvient en effet du précédent conclave budgétaire, lorsque vous êtes sorti heureux de pouvoir appeler les Régions à davantage de responsabilité, en leur intimant l'ordre d'assumer désormais une charge complémentaire dans le cadre de l'IPP régional avant de faire, quelques mois plus tard, une piteuse marche arrière, en reconnaissant qu'il y avait des erreurs de calcul. Au sortir de la négociation européenne, vous avez aussi été le premier à annoncer qu'il y avait un accord, avant de constater, quelques heures ou quelques jours plus tard, que la plupart des économistes mettaient en doute les avantages de cet accord: irréalisme des prévisions en matière de privatisation, effet récessif des mesures d'austérité, aucune mesure sur la dette. Là aussi, les attentes n'étaient pas satisfaites.

Aujourd'hui, au sujet de cet accord sur le *tax shift*, je crains que ce soit un peu la même chose et qu'au départ d'une annonce dont vous vous réjouissez, il y ait lieu, au contraire, de s'inquiéter d'un certain nombre d'effets pervers. Je voudrais d'abord être nuancé et dire que la réduction des charges sur le travail, c'était une nécessité et c'est une bonne chose. Je ne suis donc pas dans l'outrance. Je ne considère pas que c'est un cadeau aux entreprises. C'est de l'oxygène pour les entreprises et c'est une bonne chose.

Cela dit, j'ai néanmoins quelques questions. Sur l'ampleur d'abord, vous annoncez 7,2 milliards d'euros, montant dans lequel vous recyclez près de 1 895 millions d'euros sur l'exercice 2015 et vous reportez 2 milliards d'euros de cette masse budgétaire à 2018. Quand on sait que, déjà en 2015, vous naviguez à vue sur le plan budgétaire, on a quelques inquiétudes quant au réalisme des prévisions pour 2018. Quel sera en outre l'impact sur le financement de la sécurité sociale? Vous pouvez considérer que cet allègement des charges sur le travail risque d'avoir un impact. Je voulais vous poser la question mais, au vu des tableaux que vous nous avez communiqués, je crains que la question ne se pose plus. On a maintenant, sur la période, plus de 1,7 milliard d'euros d'économies sur les dépenses sociales. On constate, au vu des chiffres que vous nous communiquez, que cet effort sur les charges du travail va nécessairement se traduire par des coupes supplémentaires dans le budget social, dans le budget de la sécurité sociale.

Suivant quelles modalités sera mise en œuvre la réduction des charges sur le travail? S'agit-il d'une mesure linéaire, au risque de s'exposer à un certain nombre d'effets d'aubaine puisque tous les secteurs n'ont peut-être pas besoin dans la même proportion de cette réduction des charges sur le travail.

Vous dites rechercher la création d'emplois, mais une approche plus ciblée sur certains secteurs gros pourvoyeurs de main-d'œuvre, sur certaines catégories d'employeurs ou d'employés aurait, sans doute, eu un effet additionnel sur la création d'emplois.

Finalement, le dispositif que vous nous proposez m'amène à penser que la vérité est dure pour les consommateurs, les ménages, les familles.

Vous vous flattez de créer 100 euros de pouvoir d'achat supplémentaire, mais chacun sait que cette création de pouvoir d'achat est complètement "mangée" par la hausse de la TVA sur l'électricité. L'organisation de défense des consommateurs Test-Achats annonce un surcoût de 110 euros par an. Ce que vous donnez d'une main, vous le reprenez de l'autre.

En outre, avec votre majorité, il vaut mieux détenir des diamants plutôt que de devoir se procurer un chauffage électrique d'appoint. Pourtant, l'électricité est un bien de première nécessité, et la hausse de la TVA à laquelle elle est soumise vient s'ajouter aux effets pervers des mesures que vous avez déjà prises en

matière de taxation, notamment de la distribution de l'énergie.

Par ailleurs, vous vous en prenez une nouvelle fois aux ménages, aux consommateurs, aux travailleurs en augmentant les accises sur le diesel. Avec votre majorité, il est préférable de bénéficier d'une voiture de société que d'être un travailleur obligé d'utiliser sa voiture, faute de pouvoir emprunter les transports en commun pour se rendre au travail. Je pense ici, en particulier, aux habitants des zones rurales.

L'heure de vérité est dure pour les consommateurs, les ménages, les familles. Elle est dure aussi pour les bénéficiaires des services publics. Vous camouflez les économies supplémentaires sous des appellations qui enjolivent quelque peu la situation. Vous annoncez un meilleur fonctionnement des services de l'État avec, à la clé, 550 millions d'économies.

Il faut être sérieux! Si des économies doivent être faites au niveau du train de vie de l'État, pour reprendre votre formule, il faut nous faire savoir dans quels départements vous allez pouvoir faire les économies dont question. Allez-vous exonérer les départements de l'Intérieur, de la Justice, des Finances, de la Défense, de la Mobilité? Si tel n'est pas le cas, vous allez nécessairement, à travers ces mesures d'économie, soi-disant au niveau du train de vie de l'État, impacter la population.

Enfin, monsieur le premier ministre, il y a des cibles qui ne sont pas atteintes. Ainsi, pour ce qui concerne la lutte contre la fraude fiscale, on aurait pu penser que, dans le cadre du *tax shift*, il y aurait une mobilisation des moyens en la matière. Mais force est de constater qu'à ce niveau, on peut vous attribuer un double zéro. Je me réfère ici au tableau que vous nous avez communiqué. Ainsi, pour 2015 et pour 2016, on ne prévoit aucun rendement résultant de la lutte contre la fraude fiscale. En revanche, en 2017, on voit apparaître une ligne de régularisation fiscale avec un rendement de 250 millions d'euros.

Le message adressé aux fraudeurs est-il: "Patientez quelque peu! Une opération de régularisation fiscale s'annonce et on pourra ainsi blanchir un certain nombre de faits de fraude qui se sont accumulés et contre lesquels, par ailleurs, on ne prend pas de mesures"?

La spéculation étant un des leitmotifs du CD&V, il fallait absolument des mesures pour lutter contre celle-ci. Toujours sur la base de votre tableau, monsieur le premier ministre, je constate que le rendement sur toute la période s'élève à 28 millions d'euros. Tel est le rendement de la lutte contre la spéculation! C'est dérisoire et même moins que ce que vous escomptez d'une ligne intitulée "TVA sur les logements sociaux et les écoles", que j'ai peut-être de la difficulté à interpréter. Mais on voit apparaître un rendement de 30 millions d'euros. J'espère que vous nous apporterez une explication.

Mais *a priori*, il y a de quoi s'inquiéter, en tout cas de quoi considérer que, par rapport aux attentes du monde de la démocratie chrétienne, le compte n'y est pas. En réalité, ce rendez-vous est un rendez-vous manqué. Je n'oserais pas dire que cette heure de vérité, c'est l'heure du mensonge, mais en matière de lutte contre la fraude fiscale, contre la spéculation, c'est l'heure des faux-semblants: rien sur l'impôt des sociétés! Rien sur les intérêts notionnels! Vous espériez réformer pour restaurer la confiance, mais cette réforme n'est qu'un rendez-vous manqué qui accentuera la défiance!

03.08 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, collega's, uiteraard is het een goede zaak dat er eindelijk duidelijkheid is. Het gefleem op de persconferentie was een welgekomen afwisseling van het gekibbel en geruzie van de afgelopen tijd. Onze fractie heeft mee gepleit voor een verlaging van de lasten op arbeid. Dat is een goede zaak.

Als wij evenwel de volledige oefening maken, dan kunnen wij niet anders dan vaststellen dat de beloofde vereenvoudiging, de beloofde vergroening, de beloofde operatie rechtvaardigheid, mijnheer Peeters, uitblijft. Wat u aan de ene kant neemt, geeft u aan de andere kant. U neemt het zelfs eerder dan dat u het teruggeeft. De besparingen zijn nog voor dit jaar. De lastenverlaging komt pas in 2016.

Ten eerste, ambitie. U zou ambitieus zijn. Eindelijk een regering zonder socialisten! Ambitieniveau: 3,7 miljard euro. De heer Reynders heeft over 5 miljard gesproken, anderen over 7 miljard, sommigen zelfs over 10 miljard. De tweede fase van de fiscale shift leidt dus tot 3,7 miljard euro. (*Minister Reynders komt tussen zonder microfoon*)

Mijnheer Reynders, dus uw persconferentie van een tijdje geleden ging over het globale plaatje, over de tweede fase.

Er is een beperkt ambitieniveau. Ik begrijp dat het vervelend is. Anders zou u niet reageren. Ik beschouw het als een compliment.

Ten tweede, de fiscale koterij blijft overeind. Er zijn nog altijd allerlei uitzonderingen en aftrekposten. Nog altijd zal kmo Janssens en Peeters evenveel vennootschapsbelastingen betalen. Nog altijd heeft men een batterij advocaten en boekhouders nodig om in dit land belastingen te betalen. Op dat vlak zijn er geen stappen vooruit.

Ten derde, de taboes van Antwerpen blijven overeind. Rationeel gezien weten we dat er iets moet gebeuren aan de bedrijfswagens. Files en fijn stof subsidiëren gaan we niet doen. We stellen vast dat er niet wordt geraakt aan de 4 miljard euro fiscale steun aan de bedrijfswagens. Er is geen vergroening.

Ten vierde, ik kan niet anders dan naar u kijken, mijnheer Beke. In de tabellen die we vandaag hebben gevraagd, heb ik gezocht naar de eerlijke bijdrage van de grootste vermogens. U hebt daar campagne voor gevoerd. Ik heb ze niet gevonden. Mijnheer Van Rompuy, ik heb wel een speculatietaks gevonden voor 28 miljoen euro. Net niet na de komma.

Uw CD&V-jongeren hebben het vandaag over een schaamlapje.

Mijnheer Van Rompuy, u bent nog jongerenvoorzitter geweest. Toen had u haar op uw tanden. Hebt u vandaag ook de moed om op te werpen dat u het akkoord niet aanvaardt en dat 28 miljoen euro onvoldoende is? Mijnheer Van Rompuy, hebt u die moed vandaag?

Ik richt mij tot de heer Peeters. Wat wij ook zien, zijn besparingen in de sociale zekerheid ten bedrage van 1,7 miljard euro. Die besparingen zijn bangelijk concreet en beslaan een hele pagina. Gehandicapten, werklozen en gepensioneerden moeten 1,7 miljard euro besparen. Dat staat in de tabel die wij hebben gevraagd en gekregen.

Collega's, er komen meer besparingen op de departementen van de heer Peeters dan er bijdragen van de vermogens worden gevraagd. Dat is de grote *tax shift* van de heer Peeters: meer besparingen op zijn eigen departementen, voor de mensen die het moeilijk hebben, dan bijdragen van de grote vermogens.

Ik concludeer. Ik heb immers weinig tijd. Het verhaal is niet ten einde. De CD&V-collega's zullen een nieuwe kans krijgen. Er is een maatschappelijke meerderheid en er is een politieke meerderheid hier in het Parlement voor een eerlijke bijdrage van de grootste vermogens.

Mijnheer Peeters, indien uw partij een ruggengraat ontwikkelt, dan komt die vermogensbijdrage er. Wij zullen blijven strijden en ons blijven inzetten met voorstellen en alternatieven, tot alle taboes sneuvelen. Ons land verdient dat.

03.09 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, je m'adresserai d'abord à Mme Onkelinx. Vous ne nous surprenez plus du tout avec votre jeu de colin-maillard, la théorie du complot et "l'été meurtrier". Avez-vous fini d'être autant caricaturale? Un peu de nuance et de critique objective enrichirait le débat plutôt que de prendre à chaque fois la tribune d'assaut pour nous tenir des propos qui flirtent souvent avec l'insulte.

Vous n'avez pas fait ce virage fiscal que vous appeliez de vos vœux auparavant! Nous avons fait sept milliards de virage fiscal. Bien sûr, nous ne nous attendons pas à une approbation béate de votre part, mais nous attendons au minimum de la nuance dans vos critiques.

Aujourd'hui, cette équipe gouvernementale a fait la démonstration, en s'engageant dans le cadre de l'accord de gouvernement, à travers ce virage fiscal, que le travail pourra être mieux récompensé.

Monsieur le premier ministre, vous avez communiqué votre volonté en termes de timing de présenter le virage fiscal avant la trêve estivale. Cela nous permet de tenir un premier échange sur des mesures au sujet desquelles je souligne la transparence de ce gouvernement. Nous avons pu bénéficier de tableaux. Ils ont été mis à la disposition de l'ensemble des parlementaires afin que le débat puisse s'appuyer concrètement sur ces mesures décidées la nuit dernière.

Ces mesures et la volonté du gouvernement engagent une réforme fiscale qui entend mieux épauler le travail. Nous rendons à ceux qui travaillent un peu du fruit de leur action.

C'est ce qui nous anime dans cette majorité. En effet, en encourageant et en récompensant mieux le travail, c'est ainsi que naturellement nous garantirons, nous l'avons dit, la survie de notre sécurité sociale. La sauvegarde de nos emplois existants, la création de nouveaux emplois garantiront aussi les richesses partagées, les richesses collectives.

J'entends un certain nombre de critiques: dès le matin, on jette du vitriol au visage de cette majorité. On crache dans la soupe avant même de l'avoir goûtée. Alors que vous n'aviez même pas encore les tableaux, vous avez envoyé vos 'terminators' jeter du vitriol à la tête de cette majorité. Vous auriez pu attendre de connaître les chiffres. J'espère que ce débat qui devra se prolonger en commission du Budget et des Finances se fera dans la sérénité, sur le fond et sans échange d'insultes!

Un certain nombre de points devront être rectifiés. Évitions dans ce parlement de nous enfoncer dans l'erreur. Monsieur Dispa, franchement, vous avez vu les données en conférence de presse. Vous nous dites que la hausse de la TVA mangerait finalement cet engagement de cent euros. Cent euros en plus par mois, monsieur Maingain, pour les bas et les moyens salaires! Pour ce qui concerne la hausse de la TVA sur l'électricité, c'est cent euros par an. Donc il y a un facteur douze dont il faut tenir compte, ce qui constitue une différence importante. Cela vous a échappé, comme cela a échappé à M. Maingain. Cela contredit aussi une autre caricature, celle de Mme Temmerman qui disait que ce gouvernement défend les nantis. Non! C'est cent euros en plus par mois pour les bas et les moyens revenus! Voilà notre priorité!

Cette équipe, cette majorité, c'est une équipe d'intérêt général. C'est une équipe qui entend relever le défi pour chacun en termes de travail mieux récompensé. C'est une équipe qui veut également aider nos entreprises à rattraper ce handicap de compétitivité.

Nous ne faisons là que suivre un certain nombre de conseils donnés par la Commission européenne, par l'OCDE, par le FMI. Parce que, oui, c'est en diminuant les charges sur le travail que nous pourrions rencontrer cet objectif de richesse collective. C'est bien cela qui nous anime.

Je terminerai par un autre aspect de l'accord de cette nuit. Cette équipe s'engage dans le cadre du respect de l'équilibre budgétaire à l'horizon 2018. Nous ne créerons pas davantage de richesse collective en continuant à vivre au-dessus de nos moyens. Là encore, l'objectif est atteint. Là encore, les engagements de cette équipe – parce qu'il y a un sens de l'équipe dans cette majorité qui vous écœure un peu –, de ce gouvernement, tant sur le fond que sur le timing, sont rencontrés. Merci à cette équipe de poursuivre en ce sens!

03.10 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, CD&V is naar de kiezer gestapt met economische groei en sociale vooruitgang. De *tax shift* was een onderdeel daarvan. Dat was onze leidraad bij de regeringsonderhandelingen. Dat is ook de reden waarom de *tax shift* in het regeerakkoord staat. Wij hebben nadien gepleit voor een bijkomende *tax shift*, niet zomaar, maar om de competitiviteit van onze bedrijven te versterken, om in ons land meer jobs te realiseren en om meer rechtvaardigheid te bewerkstelligen.

Ik weet het, collega's, er was veel scepsis bij de oppositie: "Er zal niets van komen." Er was, ik geef het toe, zelfs scepsis bij de meerderheid, tot de laatste dagen toe. Mijnheer de eerste minister, u hebt hier, in dit Parlement, beloftes gedaan aan de sociale partners. U hebt woord gehouden. De *tax shift* is een feit.

Collega's, waarop moet een *tax shift* gebaseerd zijn? Uiteraard op meer jobs, door lastenverlagingen op arbeid. Gisteren las ik in een Vlaamse krant dat het aantal mensen die hun job verliezen door ontslag vermindert en dat het aantal vacatures stijgt. Ik kan alleen maar één vaststelling doen, namelijk dat de loonlastenverlagingen van de vorige regering en de huidige regering effect beginnen te krijgen. Wij gaan door op die weg, ook voor de *social profit*.

Gerennommeerde internationale instellingen vragen milieumaatregelen in het kader van de *tax shift*. Die komen er ook. Uit de tabellen blijkt dat er meer dan 900 miljoen euro aan maatregelen op het vlak van milieu komt. Voor sommigen zal dat misschien te weinig ambitieus zijn, maar dit is dus ook een groene *tax shift*.

Collega's, mag ik u nog eens herinneren aan wat in de vorige legislatuur gebeurd is? Wij hadden onze

twijfels omtrent de btw-verlaging op elektriciteit. Wij hebben daarover toen ook binnen de meerderheid gedebatteerd.

Wij hebben dat compromis ook aanvaard. Maar wij hadden onze twijfels. Welnu, als we de cijfers van vandaag bekijken, dan blijkt dat die twijfels terecht waren. Wij compenseren dat voor hen die het lastig hebben en voor hen die werken, voor de laagste inkomens en voor de middeninkomens. Wat is daar sociaal aan?

Wij vroegen inspanningen voor hen die een groot vermogen hebben. Wij vroegen taksen voor vermogenswinsten. Daar hebben we wel resultaat gehaald. Voor sommigen, collega's, zal het nooit genoeg zijn. Als we de optelsom maken van alle maatregelen die eigenlijk vermogenden belasten, dan zeg ik u dat een meerderheid nog nooit zoveel taksen opgelegd heeft aan vermogenden en op vermogenswinsten. Dat is de realiteit.

Collega's, dit is een evenwichtige *tax shift* die perspectief biedt. Hij biedt perspectief aan de werknemers, aan hen die een job hebben om die job te behouden en aan hen die er geen hebben om er één te krijgen. Wie inspanningen doet, wordt beloond met koopkracht.

Dit is ook een *tax shift* die perspectief biedt aan de werkgevers om hun concurrentiekracht in de wereld van vandaag te vergroten. Deze *tax shift* combineert economische groei met sociale vooruitgang. Dat was ons uitgangspunt, dat is het nog steeds en dat zal het ook blijven.

03.11 Patrick Dewael (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, premier, collega's, als ik zo naar de gezichten kijk van sommige leden van de oppositie, dan denk ik dat de citroenen zuur smaken. U moet daar niet zoveel in bijten, want dat bekomt u niet goed. Het is als het ware het symbool van de oppositie geworden. Ik zou zeggen: giet er nog een scheutje azijn bovenop, als ik sommigen beluister.

Mijnheer de eerste minister, ik richt mij vandaag tot u namens mijn fractie. Ik wil u heel duidelijk zeggen dat wij dit een heel goed en heel evenwichtig akkoord vinden, ten eerste omwille van de begroting. De begroting zit op koers en blijft op koers. U hebt inspanningen gedaan en maatregelen genomen om de begroting van 2015 op koers te houden. U hebt de krachtlijnen van de begroting voor 2016 vastgelegd. Ik vind dat een prestatie van formaat omdat u die begrotingsoefening hebt losgekoppeld van de fiscale hervorming. Die begrotingsoefening is voornamelijk gebaseerd op structurele inspanningen. Wat moet een overheid doen, wat moet een overheid niet doen en hoe kunnen we ervoor zorgen dat een overheid meer efficiënt wordt? Dat is de uitdaging in deze begrotingsoefening. Ik heb tijden meegemaakt waarin we in oktober een race tegen de tijd moesten lopen om tijdig een begroting ingediend te krijgen om door de Europese Unie gedelibereerd te kunnen worden. Ik zeg u, als de regering erin slaagt om op 23 juli de krachtlijnen voor de begroting van volgend jaar vast te leggen, dan is dat een sterk en heel vertrouwenwekkend signaal.

Ik zou in tweede instantie willen wijzen op wat voor ons de inzet was van die hele fiscale hervorming. Het gaat immers om meer dan een shift, het gaat over een fiscale hervorming. Het gaat erom hoe we met fiscale maatregelen onze economie kunnen stimuleren. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de prille economische groei die we kennen in de komende maanden en jaren een boost kan krijgen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat mensen die niet te veel verdienen maar te veel kosten, netto meer overhouden? Hoe kunnen we van die paradox af geraken, hoe kunnen we ervoor zorgen dat de brutoloonkosten naar beneden gaan maar dat de mensen netto meer overhouden? Dat is voor ons de inzet van die fiscale hervorming.

Daarvoor verschuiven wij belastingen voor een totaalbedrag van 7 miljard euro, als u de twee shiften bij elkaar brengt. Dat gebeurt op een manier zodat de koopkracht van de mensen er niet op achteruitgaat. Integendeel, wie het geheel van de maatregelen bekijkt, ziet dat we netto meer overhouden. De koopkracht gaat erop vooruit. Dat is voor een economie levensbelangrijk.

Als de oppositie zich vandaag zorgen maakt over die koopkracht, dan herhaal ik dat de welvaartsenveloppe, die deze regering voor de eerste keer voor 100 % uitkeert, terwijl dat in het verleden maar voor 60 % was, geconsolideerd is, niet alleen voor volgend jaar, maar voor alle volgende begrotingsjaren binnen deze legislatuur. Deze regering heeft dus een hart, collega's! Zeg niet dat deze regering sociaal niet rechtvaardig zou zijn. Dat klopt niet.

We moeten inderdaad maatregelen nemen, zodat werkende mensen netto meer overhouden. Vandaar het grote belang van de afschaffing op termijn van het tarief van 30 %. We moeten ervoor zorgen dat mensen

met lagere inkomens en middeninkomens via een versterking van de werkbonus maandelijks 100 euro per maand meer overhouden. Dat was de inzet van deze discussie. Wie durft te beweren dat deze 100 euro een bagatel zou zijn? Dit is een ongemeen sterk signaal, ook ten opzichte van de werkgevers. De mensen die werken en de mensen die werk geven zijn volgens mij de twee winnaars van dit akkoord. We maken de optie uit het regeerakkoord hard. De bijdrage van 32 à 33 % wordt op termijn op 25 % gebracht. Op die manier werken we de loonkostenhandicap ten overstaan van 1996 volledig weg.

Alle middelen om dat te financieren, om mensen meer te laten overhouden, om mensen die werk geven aan te moedigen om jobs te creëren, komen uit een verdedigbare en evenwichtige *tax shift*. Het gaat over ongezonde consumptie, over ecofiscaliteit en speculatie. Het zijn allemaal aanbevelingen die in de loop van de voorbije maanden en jaren aan ons land zijn overgemaakt door de Europese Unie, het IMF en de OESO. Dat zijn dus de winnaars van dit akkoord.

Ik heb vandaag tweets gelezen. Welke partij heeft het gehaald? Welke partij heeft gewonnen? Welke partij heeft verloren? De werkende mensen hebben gewonnen. De economie is de winnaar van dit akkoord. Uw regering is dat eveneens, mijnheer de eerste minister. De begroting is op koers. De fiscale hervorming is in uitvoering. Er is een herstructurering van de spoorwegen en van Justitie.

Mijnheer de eerste minister, ga verder met dit land te hervormen. U leidt ons land naar een mooiere toekomst. Daarvoor verdient u onze steun en onze achting.

03.12 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre du Budget, monsieur le premier ministre, il y a six mois, vous nous annonciez un *tax shift*, un virage fiscal, une réorientation. On allait voir ce qu'on allait voir! Aujourd'hui, tout est vu!

Nous avons reçu le tableau et les chiffres ont parlé. Aucun virage! Aucune réorientation! Parfois, nous constatons un approfondissement, un renforcement, mais pas de réorientation. Pourtant, monsieur Geens, vous l'appeliez de vos vœux! Vous disiez, lors d'une interview: "Je ne vois pas comment l'on pourrait encore réduire les dépenses publiques!"

Monsieur Peeters, vous disiez la même chose en décembre dernier: "On ne peut plus toucher aux dépenses publiques!" Aujourd'hui, dans le tableau, 1,7 milliard de dépenses publiques en moins en deux ans.

Monsieur Beke: "Il n'y a plus d'économies à réaliser dans la sécurité sociale!" Aujourd'hui, le tableau nous apprend que, sur la législature, à partir de maintenant, 1,7 milliard d'économies seront réalisées au niveau de la sécurité sociale. Est-ce là votre *tax shift*? Est-ce cela que vous attendiez?

Monsieur Reynders, vous êtes venu ce matin en radio présenter, au nom du ministre du Budget, les éléments de l'accord. Remplacer les voitures de société par la hausse du salaire net, voilà qui allait constituer le *tax shift*! Rien! Aujourd'hui, rien n'a changé! Aucune réorientation en la matière! Pas de *tax shift* comme annoncé!

Oui, monsieur le président, c'est une occasion qui est ratée pour plus de justice fiscale, ratée pour une relance économique durable.

Je pense également aux navetteurs qui attendaient probablement un geste. Non! Les trois milliards d'économies à réaliser sur la législature sont aujourd'hui confirmés.

Je pense aux jeunes qui attendaient probablement aussi un signal. Le signal qu'ils reçoivent ne prend qu'une ligne dans le tableau: anticipation d'un an de la mesure de dégressivité du chômage pour les 22 à 25 ans. Est-ce cela votre *tax shift*? Une anticipation, un approfondissement? Bravo le CD&V! On pouvait espérer autre chose de votre part! On ne voit rien! On attendait un virage fiscal, on a un mirage fiscal!

03.13 Aldo Carcaci (PP): (...)

Le **président**: Non, monsieur Carcaci, ce n'est pas ce que nous avons convenu.

Het woord is aan de heer Penris. De heer Penris verzaakt aan zijn woord. Het woord is aan de eerste minister.

03.14 **Aldo Carcaci** (PP): (...)

Le **président**: Monsieur Carcaci, vous n'avez pas introduit de question.

03.15 **Aldo Carcaci** (PP): Monsieur le président, à 11 h 30, j'ai reçu un appel des services me disant que la séance des questions d'actualité était remplacée par un débat sur le *tax shift*!

Le **président**: Tout le monde s'est inscrit mais pas vous! Je suis vraiment désolé.

03.16 **Charles Michel**, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, ce moment est certainement un moment important depuis la mise en place de cette coalition gouvernementale à l'issue des élections. Ce gouvernement a décidé de démarrer, il y a neuf mois, un processus de réformes économiques et sociales avec une conviction, une conviction ancrée entre les quatre partis de la majorité.

La meilleure capacité de préserver nos protections sociales qui nous tiennent à cœur, de garantir le financement des pensions, de garantir le remboursement des soins de santé pour, malheureusement, ceux qui sont malades, passe par la capacité de soutenir l'activité économique dans les prochaines années et de créer beaucoup d'emplois supplémentaires.

La deuxième conviction de ce gouvernement est que cette capacité de créer des emplois ne va pas tomber du ciel. Elle ne va pas se réaliser s'il n'y a pas l'audace, le courage, la capacité de faire des choix et de prendre des responsabilités.

De laatste weken en maanden ben ik in naam van de regering het engagement aangegaan, tegenover de Kamer maar ook tegenover de sociale partners, om tegen de zomer met een fiscale hervorming te starten, met als eerste doel het nastreven van meer evenwicht alsook meer economische efficiëntie ter versterking van ons economisch model en dus voor de duurzaamheid van ons sociaal model.

Cet engagement que j'ai pris face au parlement et aux partenaires sociaux, avec le soutien de la majorité, est tenu et honoré. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité*)

Geachte collega's, wij zijn twee belangrijke engagementen aangegaan voor de toekomst; wij hebben twee belangrijke beslissingen genomen, in het bijzonder voor de jongste generatie.

Onze eerste beslissing is de sanering van de publieke financiën. Het zou gemakkelijk zijn om geen aandacht te schenken aan een evenwicht in 2018, maar dat is niet onze keuze. Onze keuze — dat is vandaag bevestigd — is om te gaan naar een evenwicht van het budget in 2018. Dat is immers de beste waarborg om geloofwaardig te zijn en te blijven voor onze investeerders, voor de mensen die vertrouwen hebben in ons land, voor degenen die onze economie willen steunen en versterken. Dat is de eerste duidelijke keuze die wij hebben gemaakt.

Wij hebben ervoor gekozen om te saneren, maar niet via de gemakkelijkste weg; niet via een verhoging van de fiscaliteit en evenmin via een verhoging van de inkomsten.

Notre choix a consisté à privilégier l'assainissement de notre budget, en tentant d'abord de mieux organiser la vie publique, l'autorité et les capacités du gouvernement et des administrations afin de remplir les missions destinées à la population. Il s'agit aussi de renforcer la bonne gouvernance et l'efficacité des services publics. C'est le devoir permanent et l'objectif sans cesse inachevé de ceux qui assument des responsabilités publiques et politiques.

Le premier point est donc réglé. Nous sommes dans la course. Le budget 2015 est sous contrôle. Et, pour la première fois depuis fort longtemps, au mois de juillet, un gouvernement dessine une trajectoire pour le budget de l'année suivante. Il y a de nombreuses années que ce n'était pas arrivé dans notre pays. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité*)

Geachte collega's, de sanering is belangrijk, maar het is niet genoeg, wij moeten meer doen, wij moeten beter doen. Ons tweede engagement, naast de sanering, is de competitiviteit van onze bedrijven, van de grote bedrijven maar ook van de kleine en middelgrote ondernemingen. Dat is een sterke keuze, een sterk

engagement.

J'ai le privilège de siéger comme parlementaire dans cette assemblée depuis de nombreuses années. Je sais que régulièrement, des responsables de tous les partis politiques, de la majorité comme de l'opposition, disent que nous avons un problème, le handicap salarial. C'est notre capacité à permettre aux personnes qui donnent du travail, par des réformes dans le domaine des coûts salariaux, d'atteindre l'objectif en termes de création d'emplois.

Pour la première fois depuis des années, une décision est prise, avec du courage, de la responsabilité, de l'ambition, pour parvenir dans un délai très court – quelques années – à supprimer le handicap salarial. Il s'agit tout simplement de créer les conditions pour que demain, embaucher soit plus encouragé, que la création d'emplois puisse être une réalité; parce que la création d'emplois, c'est la capacité de financer dans la durée nos protections sociales.

Je voudrais aussi vous indiquer que notre pays est un pays de petites et moyennes entreprises. Nous savons à quel point celles et ceux qui travaillent au quotidien dans les petites et moyennes entreprises jouent un rôle-clef dans la vie économique quotidienne, la prospérité, la capacité à assumer les besoins de la population, la capacité de développement et donc de solidarité de notre pays. Pour la première fois depuis fort longtemps, nous prenons des décisions.

Wij trekken 430 miljoen euro uit voor concrete beslissingen, voor jobcreatie en productieve investeringen in de kmo's. Ook dat is een duidelijke richting, een duidelijke keuze. Dat is het bewijs dat deze meerderheid, deze regering, in staat is te luisteren naar de verzuchtingen van de kmo's en concrete maatregelen en beslissingen te nemen. Hiermee wordt een sterk signaal gegeven.

Dat is niet alles. Wij zijn er ook van overtuigd dat in ons land de industrie een belangrijke rol speelt, dat technologie en de capaciteit om meer te investeren in innovatie cruciaal zijn voor de toekomst, voor de jobs van morgen en van overmorgen.

C'est pour cela que vous avez aussi vu, dans le tableau, la volonté de mettre en œuvre une mesure pour encourager les investissements technologiques, notamment dans le secteur industriel. C'est aussi pour cela que vous avez vu des mesures complémentaires pour renforcer l'attractivité du travail en équipe et du travail continu, et soutenir ainsi le tissu économique, éviter des destructions d'emplois et permettre des créations d'emplois supplémentaires.

Behalve de sanering, de competitiviteit en de concrete beslissingen is er ook de koopkracht. Wij assumeren inderdaad. Er is met onze tabellen en met onze beslissingen een duidelijke herverdeling en een nieuwe verdeling van de koopkracht. De focus is immers gelegd op de lage lonen en op de middenlonen.

La priorité, c'est de faire en sorte que les salaires bas et les salaires moyens reçoivent en moyenne 100 euros nets par mois; un treizième mois supplémentaire pour les bas salaires. C'est de cela dont il s'agit. Est-ce là une petite décision? Est-ce une décision banale? Non, c'est en engagement clair qui appelle à mobiliser la confiance, à respecter et encourager le travail!

Collega's, het is een keuze voor een vermindering van de globale fiscale druk in ons land. Wij maken duidelijk een keuze voor de financiering van de competitiviteitsmaatregelen en van de koopkracht. Wij zijn er inderdaad van overtuigd dat wij vandaag moedig moeten zijn en dat wij vandaag onze verantwoordelijkheid moeten opnemen.

C'est vrai, nous faisons des choix en direction de la consommation d'électricité de manière très mesurée. Je veux rassurer ici d'une éventuelle imprécision dans la présentation du tableau. S'agissant des écoles et des logements sociaux, c'est de l'inverse dont il s'agit, puisque nous ouvrons une possibilité de dialogue avec l'Entité II pour envisager la capacité de doper les investissements par des baisses de TVA ou des élargissements des conditions d'accès à des TVA réduites pour le secteur du logement social, d'une part, et, d'autre part, pour le secteur des écoles.

Madame Onkelinx, si, grâce à une baisse de TVA, on augmente l'activité dans le secteur de la construction, on augmente les recettes!

Wij zullen inderdaad ook aan de ecofiscaliteit werken. Wij zullen ook op basis van de niet-arbeidsgebonden inkomsten werken.

Oui, nous faisons effectivement aussi des choix sur le capital mais des choix qui ont du sens sur le plan économique, des choix qui font en sorte, tout en mettant de l'équité dans le système fiscal, que l'on puisse soutenir la capacité de développer l'économie réelle et l'emploi qui y est lié.

Enfin, c'est aussi un engagement que nous avons pris, il y a plusieurs semaines, qui est confirmé aujourd'hui par la décision qui a été prise. Nous souhaitons continuer à renforcer l'efficacité des pouvoirs publics, essayer de généraliser les achats centralisés. Nous voulons une meilleure gestion du patrimoine immobilier de l'État, ministère par ministère, service par service, département par département, de façon à ce que chaque euro public soit correctement dépensé. En effet, nous savons qu'un euro public, c'est toujours un euro payé par le contribuable.

Chers collègues, je voudrais vous dire que la majorité a beaucoup travaillé au cours de ces dernières semaines.

Bijna precies één jaar geleden hebben wij met vier partijvoorzitters na de verkiezingen een moedige en geen gemakkelijke keuze gemaakt, door een Zweedse coalitie te vormen. Dat was niet evident.

Il n'a été facile pour aucun des quatre partis de s'engager dans une négociation pour tenter de mettre en évidence les points qui nous rassemblent plutôt que ceux qui nous divisent. Plus que jamais, avec la décision que nous prenons, nous mettons en évidence, nous consolidons, nous renforçons la conviction que nous partageons de la nécessité de créer des activités, de créer des emplois. Nous avons la volonté de nous retrousser les manches, de regarder l'avenir, de faire en sorte de donner la perspective aux jeunes, aujourd'hui sans emploi, qu'ils en trouveront un demain. Nous avons l'espoir que des travailleurs âgés sans emploi puissent retrouver le chemin du travail grâce à des mesures d'encouragement. Ainsi, à l'horizon 2018, 7,2 milliards d'euros seront mobilisés pour donner de l'oxygène à notre développement économique.

J'entends sur quelques bancs de l'opposition des accusations suivant lesquelles ce gouvernement ne serait pas social, serait meurtrier. Pour ma part, j'ai la conviction que ce qui serait meurtrier, ce qui serait profondément antisocial serait de rester les bras ballants, de ne rien faire, de ne pas prendre nos responsabilités. Sachez que, pour ce qui nous concerne, nous prenons nos responsabilités! (*Applaudissements*)

Je souhaite terminer mon intervention en vous disant que, parce que nous sommes authentiquement passionnés par le débat démocratique, nous continuerons, dans les jours à venir, à la rentrée, à discuter chaque ligne de ce programme, chaque mesure prévue car nous croyons que cela est nécessaire pour l'avenir économique, social de notre pays.

Nous allons poursuivre notre travail dans le respect du débat parlementaire, avec le souci de mener un débat de qualité.

Pour conclure, je vous dirai ces quelques mots. En ce moment important pour cette coalition, neuf mois après son entrée en fonction, je tiens à remercier du fond du cœur tous mes collègues qui, avec moi, ont décidé de se rassembler pour tenter – et ce n'était pourtant pas simple - de résoudre les budgets 2015 et 2016, de donner un élan sur les plans économique, social et fiscal. La majorité dans ce pays est stable et solide. Elle sait où elle veut aller. Nous voyons le cap et connaissons les orientations.

Wij zijn gemotiveerd, wij zijn vastberaden, wij zullen nog veel en hard werken om resultaten te boeken. Geen resultaten voor een politieke meerderheid, maar resultaten voor de bedrijven, voor de gezinnen, voor de mensen. Dat is onze bedoeling, dat is ons eindargument. Ik dank u voor de steun. (*Applaus op de banken van de meerderheid*)

03.17 Raoul Hedebouw (PTB-GO!): Monsieur le président, je vais casser un peu l'ambiance. Monsieur le premier ministre, nous n'avons pas exactement la même grille de lecture. Je n'ai qu'une petite minute, je vais donc être très clair. Monsieur Peeters, je vous ai dit le 20 février en commission que le but du saut d'index était de pouvoir appliquer une hausse de la TVA.

Wat hebt u mij geantwoord? Dat dit niet waar is en dat er niet aan de btw zal worden geraakt. Wat gebeurt er vandaag echter? U brengt de btw van 6 % naar 21 %. Daarover gaat het. De bedoeling van een indexsprong was duidelijk een verhoging van de btw om onze salarissen te blokkeren.

Je vais le dire à la droite. Si vous pensez être tranquilles avec le mouvement social, vous vous trompez. La colère est profonde! Le rendez-vous est fixé! Le 7 octobre, dans les rues de Bruxelles, l'ensemble du mouvement social, syndical et politique n'acceptera pas votre chantage envers les travailleurs. Si vous pensiez que l'automne 2014 était chaud, l'automne 2015 va être bouillonnant. Vous pouvez vous accrocher!

03.18 Laurette Onkelinx (PS): Monsieur le président, chers collègues, on m'a reproché de ne pas être contente. Je voudrais vous rappeler pourquoi.

Nous attendions ce qui était promis: en quelque sorte, une révolution fiscale. Il n'y en a pas!

Par contre, vous avez fait un choix. Entre taxer les rentiers et les buveurs de soda, vous avez choisi de taxer beaucoup plus les buveurs de soda qui vont contribuer à la solidarité bien plus que celui qui réalise une plus-value de plusieurs millions d'euros. C'est cela l'injustice fiscale et nous ne sommes pas d'accord avec cette politique.

Vous avez parlé de l'augmentation des bas et moyens revenus, et nous nous en réjouissons. Qui ferait le contraire? Cependant, dans le même temps, vous augmentez la TVA sur l'électricité, vous procédez à un saut d'index, vous imposez la taxe diesel ainsi que d'autres taxes sur la consommation. L'augmentation de la TVA est l'imposition, la taxation la plus injuste car elle frappe de la même façon les bas et les hauts salaires. Vous donnez d'une main mais vous reprenez de l'autre! C'est ce que j'appelle de l'imposture.

En ce qui concerne l'emploi, vous annoncez une diminution des cotisations sociales patronales. Nous l'avons déjà réalisée dans le passé. Je ne suis pas opposée à cette politique. Néanmoins, à chaque fois, nous avons voulu imposer des obligations d'embauche pour les employeurs. Nous avons dit que nous voulions bien faire des cadeaux mais qu'en contrepartie, nous voulions la création d'emplois. Où sont ici les obligations pour les entreprises? Je n'en vois aucune. Cela représente également de l'injustice sociale.

Enfin, je voudrais évoquer les grands oubliés dans votre exercice. Vous dites, et M. Vuye l'a répété, que les travailleurs subiront l'effet de taxes mais qu'ils bénéficieront d'une augmentation de revenus qui compensera, plus ou moins, la perte. Que faites-vous des plus de deux millions de pensionnés et des autres allocataires sociaux? Ils subiront la hausse de la TVA et de la taxation sur la consommation sans aucune compensation!

Oui, il est évident que le PS n'est pas content. Cela a au moins un avantage, qui est de montrer ce qu'est un gouvernement de droite qui privilégie les nantis et qui tape sur les revenus moyens et modestes. Ce n'est pas notre choix, mais le vôtre. En ce sens, avec cet exercice-ci, vous êtes complètement démasqués!

03.19 Hendrik Vuye (N-VA): Mijnheer de eerste minister, in dit halfroend en erbuiten heeft men uw kabinet heel vaak een kibbelkabinet genoemd. Ik hoop dat men daar nu mee stopt. U hebt bewezen dat het geen kibbelkabinet is, maar een resultatenkabinet.

De resultaten zijn er. De *tax cut* is er. Mensen betalen minder belastingen. Het overheidsbeslag zakt richting 50 %. Die omslag is gemaakt. Er is een lastenverlaging van 8 miljard euro. Er zijn voor 8 miljard euro aan lasten weg van arbeid. Dat is een heel belangrijke maatregel. Er zijn lagere lasten voor de mensen en lagere lasten voor de bedrijven.

U bent hier gestart met een bijzonder ambitieus regeerakkoord, mijnheer de eerste minister. U hebt woord gehouden. Uw regering heeft woord gehouden. Mijn partij heeft woord gehouden.

03.20 Olivier Maingain (FDF): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, vous répétez à l'envi que le gouvernement prend ses responsabilités. Depuis que je siége dans cette assemblée, quel est le premier ministre qui n'est pas venu nous dire, à chaque contrôle budgétaire, à chaque grande étape de décision gouvernementale, qu'enfin il y avait un gouvernement qui prenait ses responsabilités?

Je ne nie pas que vous en prenez mais la question est de savoir si c'est en conformité avec vos engagements électoraux. Où est la grande réforme fiscale qui va bénéficier véritablement aux travailleurs et

aux classes moyennes? Par rapport à ce qui était dans votre programme électoral, vous êtes très éloigné! J'en ai fait la démonstration. C'est ça qui est fondamentalement la tricherie de ce gouvernement!

Vous n'alliez soi-disant pas toucher à l'âge légal de la retraite: vous y touchez! Vous n'alliez sans doute pas toucher à la TVA: vous y touchez! Vous alliez soi-disant faire une réforme fiscale qui n'aurait pas de conséquence budgétaire mais qui augmenterait, je le rappelle, de 300 euros par mois les revenus entre 45 000 et 50 000 euros: c'était votre engagement sur les plateaux de télévision. Vous n'atteignez pas ces objectifs!

Tout cela, c'est la révélation totale de votre manière d'expliquer aux citoyens qu'à force de croire à vos illusions, ils perdront totalement confiance à un moment donné.

Ne vous inquiétez pas, lisez les premières réactions: votre gouvernement est celui de la rage taxatoire, voilà ce que pensent les citoyens!

03.21 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, ik had verwacht dat u een antwoord zou geven over de onrechtvaardigheid, want dat was toch de belangrijkste boodschap van veel mensen van de oppositie. Over die onrechtvaardigheid hebt u niets gezegd.

U hebt wel gezegd dat de focus op de laagste inkomens ligt. Dat is waar, want zij worden door uw hervormingen nu het zwaarst getroffen. Ik ga kort iets voorlezen: "Mensen willen heus een bijdrage leveren om het land gezond te krijgen, tenminste als iedereen billijk en naar vermogen bijdraagt, maar dat evenwicht blijkt zoekt. De rijken ontspringen de dans. De lasten vallen grotendeels op de gewone schouders." Dat komt van de heer Vercamer van CD&V.

Mijnheer Vercamer, ik heb u daarstraks zien applaudisseren. Ik vraag mij echt af waarom. De *tax shift* is er niet. De last op vermogen is er niet.

Mijnheer Verherstraeten, zeg niet dat die er wel is. Ik kreeg daarnet twee tweets van uw collega's, waarin staat dat ik gelijk heb en dat er geen last is op vermogen. Hoe legt u dat uit?

Mijnheer de eerste minister, ten eerste, de 100 euro ter compensatie is er niet. Die vinden wij niet in uw tabellen. Die is onvoldoende. Waar is die compensatie?

Ten tweede, de verhoging van de btw gebeurt onmiddellijk, in september, met misschien een eventuele compensatie in 2018.

De speculatietaks is een lachertje, dat weet u ook, 28 miljoen euro. Bovendien, nog eens de minwaarden, nog eens een cadeau.

Tot slot, mijnheer de eerste minister, in het verleden hebt u gezegd: "Dit is de enige indexesprong die deze regering zal doorvoeren." Vanmorgen heeft een van uw collega's heel duidelijk gezegd dat de btw op elektriciteit uit de index gaat. Er komt dus een tweede indexesprong. Alweer een belofte die u breekt.

Wat is de conclusie, collega's? De *tax shift* moest een eerlijke verdeling brengen. Uiteraard moeten de lasten op lonen naar beneden, via een *tax shift* die rechtvaardig is. Dat moest gebeuren. U doet met uw regering precies het omgekeerde.

03.22 Benoît Dispa (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, chers collègues, un chef de groupe de la majorité a dit, sans rire, que dans cette décision budgétaire, il n'y avait pas d'augmentation de la TVA mais une correction d'une erreur historique. C'était un joli pied de nez à ses collègues de la majorité qui avaient assumé cette réduction de la TVA par le passé. Quand on en est à ce niveau de contre-vérité, c'est essayer de nous faire prendre des vessies pour des lanternes.

Monsieur le premier ministre, vos ambitions et votre discours ne me posent aucun problème. Je peux les partager. Par contre, leur mise en œuvre pose question.

Vous dites qu'il faut tout faire pour la création d'emplois. Mais alors pourquoi ne pas cibler les réductions de cotisations sociales? Pourquoi prenez-vous des mesures linéaires? Pourquoi ne pas tendre à une réduction de l'impôt des sociétés de façon à le rapprocher des moyennes européennes? Pourquoi ne pas remettre en

question les intérêts notionnels qui ne bénéficient pas prioritairement aux petites et moyennes entreprises?

Vous dites aussi qu'il nous faut un assainissement budgétaire, et je n'ai pas de souci avec cette affirmation. Il le faut mais à quel prix? Au prix d'une marche forcée, à coups de mesures linéaires, de coupes sombres aveugles, sans aucune sélectivité. Ce que vous avez dit n'a rien de rassurant. Au contraire. Vous n'avez pas démenti les mesures drastiques, les réductions supplémentaires et les coupes sombres qui vont impacter les dépenses sociales.

Vous avez plaidé pour le pouvoir d'achat. Comment ne pas être d'accord avec vous? Mais alors pourquoi augmentez-vous les taxes? À la limite, les taxes sur les sodas ne dérangeront personne dans cette assemblée. Mais que dire de la TVA sur l'électricité, un produit de première nécessité? Que dire des accises sur le diesel, au mépris des travailleurs?

Dans votre *tax shift*, monsieur le premier ministre, il y a du *shift* mais surtout beaucoup de taxes sur le dos des familles, des ménages et des travailleurs. Cet écart entre les ambitions que vous affichez, le discours que vous tenez et la réalité à laquelle la population sera confrontée, nous pose problème.

03.23 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de premier, als er een belasting op gemeenplaatsen en op holle woorden in uw *tax shift* gestaan zou hebben, dan had u een flinke bijdrage geleverd. Uw speeches zijn dezelfde voor en na deze oefening. U hebt gezegd dat deze regering moedig is en hoe u in een moeilijke coalitie met vier partijen een jaar geleden de moed heeft gehad om die stap te zetten.

Wie heeft er echt moed in dit land? Dat zijn de kmo's die nog altijd de volle pot aan vennootschapsbelasting zullen betalen. Dat zijn alle werknemers in dit land, die zich elke dag opnieuw in het zweet werken, en de jonge werkzoekenden op de arbeidsmarkt die zoeken naar zuurstof en perspectief. Dat, mijnheer de eerste minister, zijn de moedige mensen in dit land. Die moedige mensen hebt u eerst een regeerakkoord voorgeschoteld met de ene factuur na de andere, zoals een indexsprong, de pensioenbonus, deeltijds werken, de wachtuitkering en ga zo maar door. Diezelfde moedige mensen schotelt u vandaag deze oefening voor.

Het zou moedig zijn, mijnheer de eerste minister, om taboes en heilige huisjes – de koterij, de bedrijfswagens en het uitblijven van een echte bijdrage van de grootste vermogens – aan te pakken. Dan zou u mogen spreken over politieke moed, dan zou ik applaudisseren en zeggen dat u een moedige premier bent, anders dan de oude krokodillen die hier eerder hebben gestaan, en dat u durft te hervormen. Dan zou ik gezegd hebben dat u een prijs voor politieke moed verdient, vandaag niet.

Mijnheer Peeters, ik wil één misverstand de wereld uit helpen. Daarnet hebt u “neen” geschud, een horizontale beweging met uw hoofd gemaakt, toen ik erop gewezen heb dat er meer besparingen op uw departementen zijn dan er een bijdrage is van de vermogens. U hebt toen “neen” geschud. U hebt dat ook gezien, mijnheer Frédéric. Hij is het daar niet mee eens. Wat staat die 1,7 miljard euro dan in uw tabel te doen, mijnheer Peeters? Ik wil nog concreter zijn: 1,775 miljard euro aan bijkomende besparingen op uw departement. Ik sla de pagina om en met een maximalistische invulling van de vermogensbijdragen kom ik aan 1,5 miljard euro. U hebt meer bespaard op uw eigen departementen dan er een bijdrage is van de grootste vermogens. U bent het daar niet mee eens? Dan wil ik die andere tabel zien. Is er een andere tabel? Het is het een of het ander.

De **voorzitter**: U moet afronden, mijnheer Calvo.

03.24 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Ik probeer af te ronden, collega's.

De **voorzitter**: U hebt nog vijftien seconden. Collega's, laat de heer Calvo spreken.

03.25 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer Van Rompuy, mijnheer Beke, mijnheer Verherstraeten, mijnheer Peeters, ik heb het gebrek aan enthousiasme op de CD&V-banken gezien.

Collega's, het hoeft zo niet te zijn. Het hoeft niet te zijn dat de heer Jambon, de heer Michel en de heer De Croo de lakens uitdelen. Er is een meerderheid voor een grondige fiscale hervorming. Toon nu eindelijk eens haar op uw tanden in plaats van al die tjevenstreken, elke dag opnieuw.

03.26 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, tot gisteren

toe beweerden de leden van de oppositie dat er van een *tax shift* niets in huis zou komen; dat hij op de lange baan zou worden geschoven. Welnu, collega's, er ligt een *tax shift* van 7,2 miljard euro voor, waarbij de grote vermogens meer bijdragen dan ooit tevoren. Dat is geen gemeenplaats, het zijn de objectieve cijfers.

Ik hoorde daarstraks het verwijt dat wij geven en nemen. Wel, ik beschouw dat als een compliment. Waarom organiseren wij een *tax shift*? Toch wel om de lasten te verschuiven? Wij geven aan arbeid en nemen van vermogenswinsten, milieu en consumptie.

Collega's, wij schuiven geen facturen door naar de komende generaties. Dit akkoord geeft perspectief aan de huidige en toekomstige generaties. Het geeft perspectief inzake jobs, koopkracht en inzake een sterke sociale zekerheid. Dit is een *tax shift* die rechtvaardig is voor de sterken, maar met een hart voor zij die het moeilijk hebben.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Hierbij is dit debat gesloten en ik stel voor om de vergadering gedurende tien minuten te schorsen om daarna, vanaf 17 u 30, in rechte lijn de pensioenwet te behandelen.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 23 juli 2015 om 17.30 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 23 juillet 2015 à 17.30 heures.

De vergadering wordt gesloten om 17.21 uur.

La séance est levée à 17.21 heures.

Dit verslag heeft geen bijlage.

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.